

HRVATSKO INFORMACIJSKO I DOKUMENTACIJSKO DRUŠTVO
CROATIAN INFORMATION AND DOCUMENTATION SOCIETY

HID - Drobilica

Godina VI, prosinac 2009, br. 6

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Izdvajamo

Sadržai

Tibor Tóth	Str. 2
In memoriam	3
Uspomene	5
Izbor iz recentnih radova	10
Bibliografija	19
Prigodno	26

HID-Drobilica

Izlazi dvomjesečno

Kontakt e-mail: ivo.tokic@ina.hr

HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tibor Tóth

1947 - 2009

**Kada me ostaviše,
Kada nošah posrćući svoju dušu,
Tiho i neočekivano
Bog me ogrli.**

**Ne dođe s trubljom,
Nego s nijemim, istinitim zagrljajem,
Ne dođe lijepog, sunčanog dana,
Već ratne noći.**

**I oslijepiše moje oči
Varave. Mladost mi umrije,
Ali Njega, sjajnog, uzvišenog
Vidim zauvijek.**

*Endre Ady
Gospodinov dolazak*

In memoriam

Mr. sc. Tibor Tóth, dipl. ing. kemije
1947., Senta, Vojvodina – 2009., Zagreb, Hrvatska

Kada sam s Tiborom, prije samo godinu dana, analizirala rezultate naše CROinfo konferencije i kada smo planirali novu konferenciju za 2009. godinu nisam znala da će to biti naš zadnji zajednički projekt, da ove godine više neće biti konferencije, a niti pomisliti nisam mogla da ni Tibor više neće biti među nama.

I početkom ove godine, kada smo počeli dobivati otkaze u PLIVI, a Tibor je već išao na liječničke pretrage, radili smo planove što ćemo raditi „nakon PLIVE“. I ljetos, tijekom terapija, Tibor je imao planove za budućnost, rekao mi je kako se neće dati bolesti, da još ima mnogo stvari koje želi završiti, da je odlučio boriti se i pobijediti te da želi živjeti barem još nekoliko godina. Čak je i prestao pušiti, a svi koji su ga poznavali znaju da je Tibora bilo teško zamisliti bez cigarete. Kada sam mu prije nešto više od mjesec dana čestitala 62. rođendan, premda je već i uz lijekove trpio bol, još uvijek nisam vjerovala da će to biti njegov zadnji rođendan. Vjerovala sam da će snagom duha i željom za životom pobijediti zločudnu bolest. Tome su se nadali svi koji su ga poznavali.

Tibor, na žalost, danas više nije s nama, no on i dalje živi u svima nama koji smo ga poznavali zahvaljujući onome čemu nas je naučio i sjećanju na vrijeme koje smo, poslovno ili privatno, proveli s njim. S nama će ostati i sve njegove zasade u području informacijskih znanosti u Hrvatskoj, a trebamo se pobrinuti da dalje žive i njegovi projekti.

Tibor je bio topla i komunikativna osoba, uvijek dobre volje i spreman za šalu. Bio je dobronamjeran, spreman pomoći kad god bi to zatrebalo, probdjeti noć da bi se našlo traženo rješenje ili odradio posao. Bio je osoba koja je uvijek drugima – supruzi, prijateljima, kolegama na poslu – davala maksimum, nesebičan u dijeljenju znanja, informacija i iskustava što je danas rijetka osobina. Osoba koja se brzo prilagođavala novim sredinama, s vrlo širokim krugom prijatelja i poznanika. Imao je raznovrsne interese, stalno je učio i bio uvijek spreman za nove pothvate.

Tibora sam prvi puta srela prije dvadesetak godina. Odmah sam zapamtila njegovo, za Hrvatsku, neuobičajeno prezime, a i njegov specifični hrvatski s mađarskim naglaskom. Tada sam bila studentica, a Tibor je radio u Referalnom centru kamo smo išli na vježbe iz pretraživanja baza podataka. Ponovno smo se sreli na mom poslijediplomskom studiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je Tibor kao vanjski suradnik, znanstveni asistent, studente podučavao osnovama informacijske pismenosti.

Tek sam kasnije saznala da je Tibor kemičar, da je studirao na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, diplomirao 1971. i magistrirao teorijsku kemiju 1974. na Institutu Ruđer Bošković pod mentorstvom prof. Lea Klasinca. Tada sam, naime, još ne razlikujući informacijsku od informatičke pismenosti, pretpostavljala da je Tibor informatičar. Jednom sam ga pitala kako to da je od teorijskog kemičara postao informacijski ekspert, a on mi je, iskren kakav je uvijek bio, odgovorio: „U moje je doba na Ruđeru bilo toliko dobrih teorijskih kemičara da sam shvatio kako ne mogu raditi ništa bolje od njih, a želio sam raditi nešto u čemu ću biti stvarno dobar.“

Tako je Tibor nakon magisterija prešao u Referalni centar (RC) gdje je s profesorom Božom Težakom (1907.–1980.) pionirski radio na širenju informacijske pismenosti i promociji informacijskih znanosti u doba kada su malobrojni rabili računala. U Referalnom centru, a kasnije Institutu informacijskih znanosti, radio je skoro dvadeset godina, od 1974. do 1992., prvo kao stručni suradnik i znanstveni asistent, a zatim kao voditelj Specijaliziranog informacijskog centra za kemiju (do 1984.) te kao voditelj *On-line* centra za pretraživanje baza podataka (1984.–1992.). Baš je Tibor zaslužan što smo u to doba imali pristup bazama podataka *Chemical Abstracts* i *Science Citation Index*. Cijelo se vrijeme bavio razvojem informacijske djelatnosti te radio na edukaciji korisnika u pretraživanju baza podataka sa znanstvenim, tehničkim i poslovnim informacijama. Ciljana *on-line* pretraživanja uvijek je najbolje obavljao on sam. Kratko vrijeme (1991./1992.) bio je i vršitelj dužnosti direktora RC-a (tada već Instituta informacijskih znanosti). Mnogima je u to doba svojim pionirskim radom pomogao u odabiru životnog poziva.

Tibor se istodobno bavio i znanstveno-istraživačkim radom u području informacijskih znanosti te je objavio pedesetak znanstvenih i stručnih radova u časopisima i konferencijskim zbornicima. Objavio je i knjigu pod naslovom "On-line pretraživanje baza podataka". Još za vrijeme Jugoslavije bio je jedan od autora Studije izvodljivosti i Idejnog projekta "Sustava naučno-tehničkih informacija Jugoslavije". Od 1991.–1994. kao glavni istraživač radio je na projektu "Informacijski sustav prirodnih i tehničkih znanosti" koji je financiralo Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. Tijekom 1992., za potrebe Univerzitetnog instituta informacijskih znanosti iz Maribora, izvršio je analizu i evaluaciju svih baza podataka u Republici Sloveniji. Za aktivnosti i zapažene rezultate u razvoju primjene *on-line* informacijskih servisa i unapređenju informatike u Republici Hrvatskoj godine 1998. dobio je priznanje i plaketu Hrvatskog informatičkog zbora.

Nakon Referalnog centra, 1992. godine Tibor dolazi u PLIVU kako bi svojom ekspertizom podigao PLIVIN postojeći informacijski servis na još viši nivo. Tada sam Tibora počela češće vidati, no pravi kolege i prijatelji postali smo tek 2003. kada smo počeli zajedno raditi u PLIVINOM Istraživačkom informacijskom centru, popularno zvanom IIC, u kojem je Tibor bio koordinator za baze podataka. U IIC-u je tada radila grupa izvanredno stručnih i dušom dobrih ljudi s nepresušnim entuzijazmom. Velik dio tog entuzijazma mogao se pripisati baš Tiboru. Zadnji veliki projekt koji smo svi zajedno odradili u IIC-u bilo je kreiranje i implementacija PLIVINOG Informacijskog portala – centralnog mjesta pristupa svim informacijskim izvorima na razini cijele tadašnje međunarodne PLIVA grupe. Tibor se s pravom može smatrati jednim od glavnih kreatora tog portala. Njegova dosljednost, predanost i strpljivost te mnoge besane radne noći bili su od presudne važnosti za pravodobnu realizaciju portala.

Tiborova se ljudska veličina pokazala i u trenutcima kada se IIC zatvarao, kada je nesebično pokušavao pomoći onima koji su ostali bez posla. I uspio je u tome. Nakon što se IIC zatvorio, njegovi djelatnici, sada na drugim radnim mjestima, u raznim institucijama, nastavili su se i dalje družiti i profesionalno i privatno, a jedan od središnjih čvorova te neraskidive mreže bio je baš Tibor.

Tibor je značajan doprinos dao i PLIVINOM korporativnom projektu upravljanja znanjem radeći na odabiru softverskog rješenja i kreiranju PLIVINE taksonomije. Tijekom svih 17 godina u PLIVI uvijek je bio na raspolaganju svima koji su ga trebali – i za svojim radnim stolom i u „pušioni“ na stepenicama.

Naša se suradnja, nakon zatvaranja IIC-a, nastavila kroz zajednički rad na organizaciji CROinfo konferencija o upravljanju informacijama i znanjem. U tom su nas projektu povezali trajna Tiborova želja za unaprjeđivanjem informacijske pismenosti u Hrvatskoj i zajednička želja za dijeljenjem iskustava iz područja upravljanja informacijama i znanjem široj zajednici.

Jedno od Tiborove najmlađe djece je i HRČAK – centralni portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske koji na jednom mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise koji nude otvoreni pristup radovima. Tibor je bio gorljivi zastupnik "open accessa", pa tako i idejni začetnik i glavni inicijator pokretanja, a zatim i održavanja HRČKA.

Tibor je također bio jedan od najvrednijih i najagilnijih članova HIDD-a – Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva te njegov dugogodišnji predsjednik. Također je bio i član Tehničkog odbora za bibliotekarstvo, dokumentaciju i informacije pri Državnom zavodu za normizaciju i mjeriteljstvo.

Uz svoj znanstveni rad Tibor je uvijek bio ponosan i na svoje mađarske korijene te je od svog dolaska u Zagreb 1966. godine bio aktivan u Mađarskom kulturnom društvu "Ady Endre" čiji je bio dugogodišnji predsjednik, a zatim predsjednik Nadzornog odbora.

Možemo biti zahvalni Tiboru što je odlučio od teorijskog kemičara postati informacijskim ekspertom. Na taj je način, kako je njegova prijateljica mr. sc. Jadranka Stojanovski lijepo napisala u posljednjem pozdravu na Ruđerovom portalu, „Tibor spojio svoj prirodnjački bitak s ubrzanim razvojem informacijskih znanosti u plodonosnu karijeru“. On će zauvijek ostati zapamćen kao jedan od pionira informacijske pismenosti u Hrvatskoj. Nedostajat će nam njegova vedrina i nesebičnost. U svakodnevnom radu sjećat ćemo ga se kroz njegove zasade i znanje koje nam je prenio. U našim će srcima uvijek ostati uspomena na Tibora kao dobrog, poštenog i iskrenog čovjeka, vječnog entuzijasta i dragog prijatelja.

Dragi Tibore, cijenim što sam bila tvoja kolegica i prijateljica.

Dr. sc. Zrinka Banić Tomišić

U spomen na Tibora

Otišao je tih, skroman i samozatajan čovjek.

U petak 6.studenog napustio nas je kolega i prijatelj Tibor Toth. Poznavali smo se još od studentskih dana na PMF-u kasnih sedamdesetih prošlog stoljeća.

Tibore, naši kontakti i druženja nastavljani su tvojim zapošljavanjem u ISIP-u zahvaljujući zajedničkom prijatelju, pokojnom profesoru Boži Težaku. Ugodno sam se iznenadio kada smo se sreli desetak godina kasnije u Samoboru, ovaj puta kao susjedi i dobrosusjedske odnose nastavili smo sve do tvoje prerane smrti. Često smo znali uz čašicu dobrog konjaka raspravljati o informacijskim znanostima i o njihovoj ulozi i primjeni na različitim područjima kemije te o važnosti i ulozi svjetskih centara podataka. Ovo je intenzivirano tvojim prelaskom u informacijsko bibliotekarski sustav naše velike farmaceutske firme – Plive. Nije mu bilo teško, zbog vremenskih razlika ostati budnim do kasno u noć s računalom ispred sebe da bi došao do željenih podataka i rezultata iz velikih svjetskih baza podataka. Znam da nikad nisi odbio kolegu/kolegicu koji su došli zamoliti za koji novi rad, podatak i informaciju koje nisu bile dostupne svima

Ne samo meni nego i drugim susjedima u Samoboru ostao si u sjećanju kao korektan čovjek uvijek spreman pružiti uslugu iz tvog područja i šire. U razgovorima sa susjedima sjećamo te se kao tihog, skromnog, nenametljivog i samozatajnog čovjeka. Mislim da bi se istim karakteristikama poslužili i mnoge kolege posebno oni mlađi kada bi željeli ukratko iznijeti kakav si bio čovjek. Znam da si njima stalno bio na raspolaganju i da su im rijetko bile uskraćene informacije koje su tražili.

I onda nas je prije nešto manje od godinu dana zatekla vijest o pojavi opake, podmukle i teške bolesti koja te udaljila od svakodnevnih radnih aktivnosti i prisilila te na druženje s liječnicima i pokušaju izlječenja. Poznajući tebe vjerovali smo da se možeš izvući i potisnuti opaku bolest. Nažalost bolest je bila jača i znam da si zadnjih dana proživljavao u teškim bolovima i uznapredovanom bolešću koja je dovela do tvoje prerane smrti.

Znam da ćeš puno nedostajati supruzi Valeriji i ostalim članovima porodice a kod dobrog dijela tvojih susjeda, kolega i prijatelja ostat ćeš u trajnom sjećanju kao čovjek spreman pružiti svaku pomoć i uslugu i kod toga ostati tih, skroman, nenametljiv i samozatajan.

Dragi Tibore, neka ti je vječna čast i slava.

Nikola Šegudović

U spomen na prijatelja i suradnika!

Tibor je bio kemičar, a kemija traži snažnu informacijsku podršku, stoga se među prvima informatizirala. Kemičari imaju najviše sluha za informacijsku znanost i informacijsku tehnologiju i puno je znanstvenika koji su radili na oba područja. Među njima je i Tiborov profesor Božo težak, koji je među pionirima informacijske znanosti općenito. O posebnim znanjima o ponudi informacija (infobroker) učio se kod Boruta Justina, koji s time počeo u Sloveniji i tadašnjoj Jugoslaviji i bio je snažno uključen u međunarodnu mrežu. Tibor se brzo istaknuo kao jedan od najboljih stvaralaca inteligentnih istraživačkih strategija, koje je razvijao u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu (kasnije Institut informacijskih znanosti, Zagreb), i koji je bio organizator i vođa informacijskog centra za kemiju. Napisao je i knjigu o online pretraživanju baza podataka.

Sa svojim znanjem i iskustvom uključio se u rad Instituta informacijskih znanosti u Mariboru (IZUM). Sudjelovao je pri izradi Idejnog programa sistema znanstvenih i tehnoloških informacija Jugoslavije: prva faza u godinama 1989-1991, što je koordinirao Tomaž Seljak i što je bio dio u okviru tadašnjega Računalnog centra Sveučilišta u Mariboru (kasnije IZUM). Taj je projekt već uključivao neke osnovne elemente koncepcije uzajamnog knjižničnog informacijskog sustava COBISS.

Godine 1992. Tibor je kao neovisni informacijski stručnjak na poziv IZUM-a napravio analizu i ocjenu stanja baza podataka, koje su radili i nudili u slovenskim knjižnicama i informacijskim centrima i koje je financiralo ministarstvo za znanost i tehnologiju. Rezultati analize su doprinijeli daljnjem ujedinjenju katalogiziranja i bibliografske baze podataka u sistemu COBISS.SI. Tibor je bio redovan gost na konferencijama COBISS-a, koje je obogaćivao svojim kvalitetnim doprinosima. Uvijek smo mogli računati na njega.

Smrt je neizbježna i za nju smo uvijek dovoljno stari, ali ipak nije svejedno da li nas pozove u šezdesetrećoj kao Tibora ili kada kasnije. Bez obzira na nevolje, život je nešto lijepo i želimo da se smrt dogodi čim kasnije. A, dođe sama po sebi. Zbogom, Tibor!

Tvrtko Šercar
Tomaž Seljak
Franci Pivec
Institut informacijskih znanosti u Mariboru

Tibor

Informacijska djelatnost i informacijska znanost u Hrvatskoj ostali su bez čovjeka koji joj je preko tri desetljeća bio znak prepoznavanja, gotovo istoznačnica. Da, ostali smo bez Tibora Totha, iznimnog stručnjaka, ali i čovjeka i prijatelja. Prevelik bi to gubitak bio i za veću i razvijeniju sredinu od Hrvatske. S Tiborom nikada nisam radio u istoj ustanovi, no naša je suradnja započela nedugo nakon njegova dolaska u tadašnji Referalni centar Sveučilišta u Zagrebu i praktički je, više ili manje intenzivno, trajala sve do njegove smrti. U druženju s njime i u suradnji puno sam naučio. Zapravo suradnja s njime, kao i ustanovom u kojoj je dugo godina radio, za mene je bila plodonosna, jer sam zapravo kroz tu suradnju počeo „prodirati“ u informacijsku djelatnost i znanost sve više ujedno uviđajući značenje i nezamjenjivost i informacijske tehnologije. Moje poznavanje tradicionalnog knjižničarstva dobivalo je novu dimenziju, za koju sam od početka shvatio je bitna sastavnica i temelj budućeg razvoja knjižničarstva.

Da, napravio sam „psihološki“ skok od knjige, publikacije na dokument i informaciju, od papira i tiska na informacijsku tehnologiju. Činjenica je da sam sve to učio i svladavao godinama surađujući s Tiborom i drugim kolegama iz Referalnog centra, kasnije Instituta informacijskih znanosti, ponajveća radeći na projektima u čiji sam rad bio uključen već početkom 80-tih godina prošlog stoljeća. Iz toga razdoblja posebno izdvajam višegodišnji rad na projektu Sistem znanstvenih informacija Jugoslavije.

Nakon što je, nažalost, propao Institut informacijskih znanosti i Tibor prešao u Plivu, naša suradnja nije prestala. Doduše, iz niza razloga nije bila tako intenzivna, više povremena, ali zato ne manje dragocjena. Rekao bih da je bila više suptilna. Bez ograda ustanova među nama, iz svakog kontakta, uključujući i njegove tekstove, nešto sam naučio odnosno sve sam više učio. A već je to bilo doba sve intenzivnijeg i sveobuhvatnog razvoja i napretka informacijske i komunikacijske tehnologije, umrežavanja, interneta, novog svemira, a to znači i novih izazova i mogućnosti. Tibor je brzo prepoznao, zapravo prepoznavao, svjestan također toga koliko se te promjene brzo odvijaju i da se u to treba što prije uključiti odnosno (neprekidno) uključivati.

Iz toga razdoblja s ponosom ističem našu suradnju u organizaciji konferencije Croinfo, koju je on osmislio i zajedno sa svojim kolegicama i kolegama iz Plive i kolegicama i kolegama iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice godinama ustrajno i zauzeto provodio. I onda kad je počela jenjavati potpora i iz Plive i iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, ustrajao je praktički do kraja, posve svjestan njezina značenja za našu sredinu. Uostalom, na nerazumijevanja, pa i otpore, uže i šire sredine bio je navikao. Ali on nikada nije posustajao, pa je time i druge motivirao.

Da, Tibor je bio veliki i po mnogočemu jedinstveni stručnjak. Stručnjak koji je neprekidno učio i svoje znanje i vrijeme dijelio s drugima. Jednostavno se darivao. Ništa nije zadržavao za sebe, a najradosniji je bio kad je to znanje mogao s drugima podijeliti, a pogotovo kad je vidio da se to i primjenjuje, da se stvari ipak mijenjaju, da hvatamo korak, da smo na pravom putu ... Uvijek je htio da to bude i brže.

Da, Tibor Toth, osim što je bio iznimni i zauzeti stručnjak, bio je i iznimno dobar čovjek. Iako nerijetko u prijeporu, u stručnim i provedbenim pitanjima, nikad s nikim u svađi, nije se nikome nametao, ali nije odustajao. Nije pripadao nikakvim grupama i grupicama, nikakvim „stručnim“ klanovima. Razmišljao je jedino svojom glavom, svojom stručnom glavom i tako se postavljao. Njegovo stručno mišljenje ili stav nikad ni u čemu nije bilo motivirano ili obilježeno nekim vlastitim, osobnim interesom, već samo interesom struke, interesom posla, interesom uže ili šire sredine.

Tibor Toth je bio i istinski i iskreni prijatelj. Imao je razumijevanja za druge, za njihove probleme i uvijek je bio spreman pomoći, a doista je i pomagao. Znaju to oni kojima je pomogao. U nekim sam slučajevima i sam bio svjedok.

Iz te naše suradnje i brojnih druženja u različitim situacijama i prilikama pa i mjestima, mnogo toga se sjećam s radošću i ponosom. Jednom kad smo na prvom katu tadašnjeg Referalnog centra kolega Tvrtko Šercar i ja pisali neki tekst i ujedno svladavali osnove pisanja na kompjutoru, nerijetko smo zapinjali. U svojoj je sobi prizemno, uz svoje baze bio Tibor. Sjećam se da smo ga jednoga dana u nekoliko navrata nazvali telefonom da nam kaže što „pritisnuti“. Uvijek je spreman i bez nervoze odgovorio veseo da ipak napredujemo u osnovama informacijskog opismenjanja.

A pravi „šok“ je Tvrtku i meni priskrbio kad je pročitavši neki naš tekst rekao odlučno i samouvjereno: „To se hrvatski ne kaže tako nego ovako :“ I bio je u pravu! A svi znamo Tiborov simpatični hrvatski, iz kojeg se jasno očitavao njegov materinski mađarski.

Zadnja naša suradnja bila na pisanju promemorije Rektorskom zboru glede slobodnog pristupa (OP), kad se već znalo da njegovu opaku bolest. A malo prije toga smo se bili dogovorili da ću surađivati s njime na jednom projektu, ako izgubi posao u Plivi. Nažalost smrt je okrutno prekinula njegov život i njegov osmijeh.

Dragi Tibore, hvala ti na svemu!

Josip Stipanov

Učitelj i učenik

Kolegu Tibora Tóth poznao sam od njegovih studentskih dana. Radio je diplomski rad kod Akademika Lea Klasinca u Fizičko-kemijskome odjelu Instituta "Rugjer Bošković", a kod mene je polagao kvantnu kemiju.

Kasnije smo se susretali u Referalnome centru Sveučilišta u Zagrebu i tako je došlo do naše jedine suradnje. Dobio sam poziv da održim pozvano predavanje s temom po mojem izboru na *11. savjetovanju o znanstvenim i stručnim publikacijama i polupublikacijama*, koji se trebao održati 22. i 23. listopada 1985. u Zagrebu. Odlučio sam govoriti o interakciji korisnika i sekundarnih izvora informacija, koje sam namjeravao ilustrirati na primjeru *Chemical Abstract Service-a* (CAS-a), jer sam te godine nešto ranije posjetio urede CAS-a u Columbusu, Ohio. No, znao sam da ću pripravi toga predavanja trebati pomoć.

Stoga sam otišao do Tibora i predložio mu suradnju u pripravi predavanja. On je pristao i priredili smo predavanje pod naslovom "Interakcija korisnika i sekundarnih izvora informacija prikazana na primjeru *Chemical Abstract Service-a*". Naše je predavanje bilo vrlo lijepo primljeno, ali smo uočili da slušateljstvo zna vrlo malo o sekundarnim izvorima informacija, a pogotovo o njihovome povijesnome razvoju. Zato smo odlučili naše predavanje pretočiti u članak. To smo i učinili te smo članak pod istim naslovom kao i naše predavanje poslali u časopis *Kemija u industriji* već 12. studenoga 1985. Članak je izašao iz tiska slijedeće godine, a njegova je bibliografska referenca *Kem. ind. 35 (1986) 527-550*. To je bio članak o teoriji sekundarnih informacija, njihovoj povijesti, o razvoju CAS-a, o CAS-ovim publikacijama u Hrvatskoj, o kompjutorskome pohranjivanju i nalaženju kemijskih struktura te o futurističkim matematičkim metodama kodiranja kemijskih struktura.

Suradnju sam započeo s njime kao njegov učitelj, a završio kao njegov učenik.

Nenad Trinajstić

Redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Čovjek s idejom

Ne bih mogla reći da sam Tibora jako dobro poznavala no, mislim da bih ga mogla opisati s nekoliko riječi. Po meni to bi bile skromnost, razumijevanje, požrtvovnost i strpljenje. Od kada sam čula tužnu vijest uporno mi se u glavi vrti jedna „slika“ koju imam potrebu podijeliti s vama.

Na sastanku uredništava časopisa raspravljalo se o strukturi baze (Hrčak) i, između ostalog, o poljima za ime i prezime autora. Nakon burne rasprave zaključeno je da se oba podatka upisuju u isto polje. No, nakon godinu-dvije „isplivali“ su nedostaci takvog načina bilježenja i trebalo je razdvojiti podatke u cijeloj bazi. Informatičari su sistemski razdvojili polja u zapisima gdje je to bilo moguće napraviti softverski. No, za dio časopisa razdvajanje se moglo napraviti samo ručno.

I kako se postavio Tibor? Mislim da je previše volio svoj Hrčak da bi dozvolio poljuljavanje u ideju zbog par tjedana „crnačkog“ rada. Nije

poslao uputu uredništvima da je potrebno odraditi to i to, na taj i taj način, do toga datuma. Tibor je odlučio sam napraviti sve ispravke i radio je to tjednima, po cijele dane, zapis po zapis, ime po ime. Slučajno sam ga srela par dana po završetku izmjena i doista se vidjelo da je umoran!

Poznajete li vi puno voditelja projekata koji bi postupili na sličan način? Ja ne!

Tibore, hvala Ti na svemu!

Vesna Borić

Mali noćni razgovori

Imam posebna sjećanja na naše razgovore. Razgovarali smo o stručnim stvarima tako spontano kao da se radi o malim svakodnevnim doživljajima. Obično su to bila moja pitanja na netu i njegovi odgovori. Razgovori su uvijek završavali dragocjenim znanjima koje mi je davao poput učitelja. I smatrala sam ga učiteljem. Uvijek je bio spreman kritički pregledati sve moje tekstove koji su se odnosili na dokumentaciju i informatologiju. Bio je moj glavni savjetnik i recenzent tekstova o pretraživanju informacija na Internetu. Žive su mi njegove riječi tada:

„za tebe ću napraviti sve zbog profesora Težaka“.

Ili:

„znaš, sada više nema 'baza ili banaka podataka', sada su to mnogo dinamičnije baze podataka“.

O mojoj knjizi iz 2002. koja je bila udžbenik za naše studente rekao je kao recenzent:

„ona im nije nagomilala gotove činjenice o Internetu, nego im je dala udice kako da sami nauče loviti podatke“.

Mnogi takvi razgovori odvijali su se tijekom noći, svakako nakon ponoći. Ja sam uvijek bila na netu dokasna i znala sam da ću tada naći i Tibora na netu, njegove odgovore na moja pisma i ležerne rasprave o našim svakodnevnim problemima u poslu.

U gluho doba noći, kada sve utihne, uživali smo u našoj opsesiji – našoj struci koja je predstavljala ne samo radnu okolnost, nego i pravu privrženost onome što smo planirali u tadašnjim i budućim projektima.

Krajem ljeta poslala sam mu zadnji tekst za koji je i tada, s krajnje teško skupljenom snagom, rekao da želi pročitati. To je bilo naše zadnje dopisivanje.

Đurđica Težak

Znati govoriti o važnim stvarima

Tibor nas je lako okupljao oko sebe jer je uvijek gledao javno dobro i važne stvari. Usjekla mi se u pamćenje mala sličica s jedne konferencije od prije više godina. Prvog dana Tibor je govorio o nekoj temi, a slušali smo ga pažljivo kako mi domaći tako i stranci koji su sudjelovali u radu skupa.

Drugi ili treći dan konferencije, za okruglim stolom veliki američki profesor ovdašnjih korijena Tefko Saračević, inače jedan od svjetskih autoriteta u informacijskoj znanosti, reče u svom izlaganju: “Da, a to je upravo ono o čemu je govorio..., hmm, this guy, ... hmm...Tibor!” Sjetio se Tefko na kraju Tiborovog imena iako ga je tada, dan-dva ranije, prvi puta čuo. A bila je to samo potvrda onoga što se moglo odavno zaključiti o Tiboru. Kao stručnjak, on nije trošio vrijeme na trivijalne stvari. Gledao je uvijek postavljati važna pitanja da bi se riješile važne stvari. I to su lako prepoznali i strani stručnjaci.

Ivo Tokić

Iskra

Baš sam danas pročitala nešto što me podsjetilo na Tibora....“Katkad se naša vlastita svjetlost ugasi, a onda je svojom iskrom druga osoba ponovno upali. Svatko od nas mora biti duboko zahvalan onima koji su potpalili taj plamen u nama“ (Albert Schweitzer)...vjerujem da je Tibor svojim osmjehom, postupcima, ponašanjem, lijepom riječju i podrškom u mnogima koje je poznavao potpalio taj plamen...stoga jedino što još mogu dodati jest:

hvala Tibore!

Rosana Asić Pukljak

Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo na tragu Težakovih ideja¹

Tibor Tóth

Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo (HID) osnovano je relativno kasno, tek 1993. godine. Osnovali su ga većinom ljudi koji su bili u nekom kontaktu s profesorom Božom Težakom još za njegova života. Ti su ljudi ili radili pod njegovom palicom u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu (RC) ili su pohađali Postdiplomski studij informacijskih znanosti, bibliotekarstva, dokumentacije i muzeologije koji je on osnovao, ili su ga slušali na PMF-u tijekom studija, ili su pak jednostavno koristili usluge RC-a.

Osnivačka skupština održana je 9. srpnja 1993. u Institutu informacijskih znanosti – IZ (Trg maršala Tita 3, Zagreb). Na osnivačkoj skupštini bili su prisutni: Alena Aganović-Boras, Andrea Božić, Ljerka Filaković, Gabrijela Gavran, Mirjana Godec, Dubravka Kritovac, Miroslav Kržak, Dubravka Kunštek, Vesna Marić, Zdenka Penava, Vesna Oluić-Vuković, Dubravka Plaščar, Branka Podunavac-Škvorc, Joža Škvorc, Neda Tomljanović, Tibor Tóth, Neva Tudor-Šilović i Marula Vujasinović.

Na toj je Skupštini usvojen prvi Statut HID-a. U prvi Upravni odbor bili su odabrani Miroslav Kržak (Institut informacijskih znanosti - IZ), Ivan Mihel (Nacionalna i sveučilišna knjižnica), Zdenka Penava (IZ), Neda Tomljanović (PLIVA), Neva Tudor-Šilović (IZ). Neva Tudor-Šilović izabrana je za predsjednicu novoosnovanog društva. Za članove prvog nadzornog odbora birani su: Gabrijela Gavran (*Vjesnik*), Danko Plevnik (*Slobodna Dalmacija*) i Josip Škvorc (Državni zavod za patente).

Tada, 1993. već se vidjelo da se nekadašnji RC (iz kojega je nastao Institut informacijskih znanosti, IZ) ukida. Osnivači HID-a bili su svjesni da se ukidanjem IZ u novonastaloj državi, Republici Hrvatskoj, gubi institucionalna baza za informacijsku znanost i djelatnost, pa su na neki način pokušali spasiti Težakove ideje, te kroz znanstvenu i stručnu udrugu na volonterskoj osnovi počeli djelovati u novonastaloj situaciji.

Prva predsjednica HID-a, Neva Tudor-Šilović odmah je uspjela učlaniti HID u međunarodnu krovnu organizaciju u *Fédération Internationale d'Information et Documentation*, FID, (*International Federation for Information and Documentation*, FID) (<http://people.lis.uiuc.edu/~wrayward/otlet/FIDHIST2.htm> (2006-10-21)). Neva je bila izabrana i za člana Upravnog odbora FID-a i bila je vrlo aktivna i u tome sve do 2001. godine, kada je FID praktično prestao postojati, prvenstveno zbog financijskih razloga. Ta organizacija, osnovana 1895. odigrala je vrlo važnu ulogu u razvoju dokumentacijskih i informacijskih djelatnosti u svijetu. Između ostalog neprocjenjiva je bila uloga FID-a i u razvoju Univerzalne decimalne klasifikacije, UDK.

Za vrijeme Nevina predsjednikovanja (1993.-1998.) rad HID-a se manifestirao kroz organizaciju raznih predavanja s područja informacijske struke. Broj članova uspio se povećati na oko pedesetak. Bio je izrađen i prvi Statut društva te su odrađeni ostali administrativni poslovi. Tijekom 1997. sjedište HID-a premješteno je iz HIDRA-e (Hrvatska informacijska i dokumentacijska referalna agencija), institucije koja je nastala na ruševinama IZ) u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu.

Od kraja 1998. postao sam predsjednik HID-a, također bivši student profesora Težaka, i dugogodišnji zaposlenik RC odnosno IZ (1974. do kraja 1992.) Preuzimanjem vodstva HID-a, pokušao sam nastaviti ono što je Neva započela, što nije bilo teško, jer mi je i ona vrlo zdušno pomagala zajedno s drugim članovima rukovodstva.

Sredinom devedesetih godina duboko smo već zakoračili u Internet eru i većina članova HID-a je na poslu, ali već i kod kuće, imala pristup mreži (prirodno i e-mail adrese). To nam je naveliko olakšalo međusobnu komunikaciju i unutar rukovodstva i sa članstvom.

Pišući te redove postavljam si pitanje, kako bi se ponašao profesor da je doživio takav stupanj umrežavanja, za što se tako zdušno zalagao, a mi smo to imali deset godina unatrag. Dali bi osobno koristio e-mail ili bi to prepustio tajnici i ljudima oko sebe s riječima "mislite na to i to", što je u prijevodu značilo "uradite to i to"? Siguran sam da bi imao mnogo, mnogo ideja kako iskoristiti blagodat mreže.

¹ Iz knjige: Đ. Težak i suradnici, Profesor – Božo Težak, lučonoša znanosti, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2007., Pogl. 15. str.354-359.

Ja osobno mislim da je sve što radimo unutar HID-a na tragu onoga za što se on zalagao i ne bismo se stidjeli pred njim s učinjenim, iako bi on, siguran sam u to, učinio mnogo više od nas.

Mrežu koristimo da bismo proveli na suvremeni način s pomoću elektroničke pošte sve javne rasprave; prva je rasprava provedena o temi podjele informacija na primarne, sekundarne i tercijarne, pokušavajući tako doći do određenog konsenzusa unutar informacijske struke te kako se definiraju pojedine kategorije i što se sve uvrštava u njih. Budući da je e-komunikacija jeftinija, brža i jednostavnija, klasičnu „papirnu“ poštu gotovo smo potpuno napustili, osim u slučajevima kada to od nas izričito traži Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, MZOŠ, za dostavu naših godišnjih planova i izvještaja; ili kada to zahtijeva FINA pri dostavi raznih materijala vezanih uz financijsko poslovanje društva, itd.

Odmah smo prepoznali potrebu da se naše društvo pojavi sa svojim Web stranicama na Internetu www.hidd.hr, da bismo i na taj način marketirali HID, ali i informirali i educirali članove i sve zainteresirane osobe u zemlji i izvan.

Organizacija konferencije

Moj rukovoditelj, Damir Nadramija u Istraživačkom informacijskom centru unutar Istraživačkog instituta Plive tokom 1999. izišao je s idejom da organiziramo stručni skup o temi upravljanja informacijama i znanjima i to u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom. Ja sam tu ideju objeručke prihvatio i predložio uključivanje i HID-a u organizaciju takva skupa. Za mene je to bio nastavak tradicije Težakovih Multifunkcionalnih konferencija, održavanih za vrijeme izložbe Interbiro svake jeseni na Zagrebačkom velesajmu tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća.

Tako HID od 2000. godine u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom i Istraživačkim informacijskim centrom Plive počinje organizirati međunarodne konferencije pod nazivom CROINFO – *Information and Knowledge Management Conferences*. Prve dvije održane su u Dubrovniku, a 2003. i 2004. održane su u Zagrebu. Godine 2005. Pliva više nije suorganizator, te HID i NSK organiziraju samo radionicu. U 2006. godini konferencija se seli u Poreč, a uz HID i NSK pojavljuje se i Infoarena d.o.o. kao tehnički organizator konferencije.

Sve su te konferencije na tragu osnovnih Težakovih ideja, da se suvremeni trendovi na području upravljanja informacijama i znanjima istražuju, propagiraju i primjene u gospodarstvu i u znanosti. Od prvih konferencija nastojali smo u rad konferencije uključiti ne samo informacijske specijaliste i bibliotekare, nego privući i menadžere većih kompanija iz Hrvatske i okolnih zemalja, smatrajući da je donošenje strateških odluka u njihovim rukama te ako oni spoznaju važnost upravljanja informacijama i znanjima, uvest će to i u vlastitim sredinama.

Na svim su konferencijama uvijek s posebnim pažnjom birani predavači, eminentni stručnjaci iz svijeta i zemlje. Gotovo na svakoj konferenciji imali smo predavače osim iz Hrvatske, još i iz USA, UK, Slovenije, Mađarske, a neki su bili iz Belgije, Njemačke, Švedske, Finske.

HRČAK – Centralni portal znanstvenih i stručnih časopisa u Hrvatskoj

Možemo biti sasvim sigurni da bi profesor Težak podržao ideju HID-a za uspostavom Centralnog portala znanstvenih i stručnih časopisa Republike Hrvatske – HRČAK, <<http://hrcak.srce.hr>>, jer se on uvijek borio za razvoj domaćih znanstvenih publikacija i polupublikacija. U okviru već spomenutih Težakovih Multifunkcionalnih konferencija uvijek smo imali i Savjetovanje o znanstvenim publikacijama i polupublikacijama.

HID-ovu inicijativu za uspostavom centralnog portala supotpisali su Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatski informatički zbor i Zagrebačko arhivističko društvo. Realizaciju je preuzelo SRCE, uključujući u svoj tim i ljude iz članstva HID-a. Financiranje je preuzelo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH. Portal je lansiran početkom 2006. godine i već je do jeseni 2006. uključeno 85 naslova naših časopisa.

HRČAK osigurava svim uključenim časopisima u cijelom svijetu vidljivost na Internet mreži te da je svaki rad cjelovito dostupan svakom zainteresiranom čitatelju digitalno i besplatno. Na taj je način HID uspio približiti priloge iz domaćih časopisa potencijalnim čitateljima u cijelom svijetu, tako su ti prilozi čitaniji, a nadamo se da će ti radovi biti i citiraniji, pa se može pretpostaviti da će im možda porasti i faktor utjecaja.

Uključivanje u svjetski pokret “otvorenog pristupa znanstvenim informacijama”

Osim realizacije portala HRČKA, na principima otvorenog pristupa, HID se uključio u svjetski pokret za besplatan, otvoren pristup znanstvenim radovima. Profesor Težak već je odavno propagirao taj princip, što se može vidjeti u znanstvenih časopisa, na koje je on imao utjecaj, ili im je bio glavni urednik. Deklarativno, na vidljivom mjestu uvijek je bilo otisnuto, da je korištenje i umnožavanje znanstvenih i stručnih članaka iz tih časopisa dopušteno uz citiranje originala.

On se zdušno zalagao za slobodan protok znanstvenih informacija na temeljima deklaracije UNESCO-a još iz 1948. godine. Razlika između te stare deklaracije i novog svjetskog pokreta za otvoreni pristup informacijama ipak postoji. Tada se prvenstveno mislilo na slobodan protok

znanstvenih informacija kroz državne granice te od bogatih zemalja prema siromašnim. Ne treba zaboraviti da se to bilo vrijeme početaka hladnog rata među blokovima, a tada je postojao još i kolonijalni svijet.

Danas u eri globalizacije državne granice manji su problem. Problem su komercijalne izdavačke kompanije koje su u relativno kratkom vremenu prigrabile većinu znanstvenih časopisa od znanstvenih udruga i umjesto da su komunikacijski kanal od istraživača-autora do čitatelja, one su postale barijera između njih. S obzirom da je interes tih izdavača, profit, a znanstveni radovi (koje inače dobivaju besplatno, a za recenzije također ne plaćaju) postali su roba, a s obzirom da je svaki znanstveni rad unikatna roba, imaju monopolski položaj.

Pokret za otvoreni pristup informacijama u svijetu je sve jači, ali i komercijalni izdavači nalaze razne metode da im se profit ne smanji. Mi u HID-u prvenstveno imamo ulogu da principe otvorenog pristupa propagiramo među domaćim istraživačima, autorima znanstvenih radova te da se i oni okrenu onim časopisima koji ne stvaraju visoku financijsku barijeru između radova i čitatelja.

HID se uključio i u borbu za otvoreni pristup i službenim publikacijama i ostalim dokumentima, koji nastaju radom državne uprave i plaćeni su sredstvima poreznih obveznika. Tako zahvaljujući i HID-u, ali i mnogim drugim nevladinim organizacijama i udrugama, sada su *Narodne novine* (službeni list RH) besplatno dostupne na mreži. Sličan pokušaj sa strane HID-a s domaćim normama još nije urodio plodom. S ovom problematikom već smo na terenu pokreta za demokratsko pravo građana na pristup informacijama.

HID - Drobilica, e-bilten Društva

Krajem 2004. u rukovodstvu HID-a sazrela je ideja, a javili su se i dobrovoljci za pokretanje e-biltena Društva. Dogovorena je dvomjesečna učestalost izlaska. Uz entuzijazam i uloženo vrijeme članova redakcije taj bilten (*newsletter*) ne košta nas ništa. Postavimo ga na HID-ovu Web stranicu i informiramo članove kratkim e-mailom o izlasku novog broja koji će naći u privitku. Na taj način članove, ali i sve druge zainteresirane čitatelje, sustavno informiramo o tome što radimo unutar društva, ali i o tome što se događa u znanstveno-informacijskoj djelatnosti u zemlji i u svijetu. Jasno da kod toga moramo biti vrlo selektivni, jer vijesti iz svijeta vrlo je mnogo.

Informacijska pismenost

Stavili smo na svoju zastavu i borbu za informacijsko opismenjavanje.

Opet idemo stazama profesora Težaka, jer gotovo sve što je radio izvan čiste kemije, bilo je u toj funkciji. On je kroz svoj predmet na fakultetu „Principi, metodika i tehnika znanstvenog rada“ upravo informacijski opismenjivao studente. Postdiplomski studij iz informacijskih znanosti, koji je on bio uspostavio, također je bio u toj funkciji. Ako je ta problematika bila već aktualna u šezdesetim godinama prošlog stoljeća, sada u eri informacijskog društva i globalizirana gospodarstva i kulture informacijsko je opismenjavanje što šireg kruga građana jednostavno postalo imperativom.

Stanje na tom području u Hrvatskoj vrlo je loše, a osim iznimaka niti fakulteti ne rade baš mnogo na tom polju. Poseban je problem što mnogi i na fakultetima i u relevantnim državnim službama pod informacijskim opismenjavanjem podrazumijevaju samo informatičko (kompjutersko) opismenjavanje.

Ipak vide se i pozitivni pomaci. Unutar Odsjeka informacijskih znanosti na osječkom i na zagrebačkom Filozofskom fakultetu prepoznali su važnost problematike pa djeluju u pozitivnom pravcu unutar svojih mogućnosti. I neke udruge, kao što je Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatsko, ali i Zagrebačko arhivističko društvo također imaju akcije na tom planu, kao i Nacionalna i sveučilišna i mnoge druge knjižnice.

S obzirom na veličinu i dubinu problema, informacijsko opismenjavanje ostat će u programu rada HID-a vjerojatno još dugo.

Suradnja sa srodnim organizacijama i društvima

Niti jedna znanstvena ili stručna udruga nije otok za sebe i može bolje ostvariti svoje ciljeve samo ako surađuje sa svim organizacijama, institucijama i udrugama s kojima nalazi zajednički jezik. Tu spoznajemo opet prepoznajemo i kod profesora Težaka, i mi samo nastavljamo tradiciju koju je on nasljeđivao od svojih suvremenika i prethodnika. Profesor Težak suradnju je raznih udruga čak i formalizirao stvorivši Asocijaciju naučnih unija Jugoslavije, ANUJ. Unutar unije bile su Unija kemijskih društava Jugoslavije, Unija bioloških društava Jugoslavije i druge. Ove strukovne unije bile su unutar tadašnje Jugoslavije sastavljene od republičkih i pokrajinskih znanstvenih društava kemije, biologije i drugih. On je uspio ANUJ učlaniti u odgovarajuću svjetsku asocijaciju odgovarajućih nacionalnih nevladinih organizacija, u *International Council of Scientific Unions*, ICSU.

U HID-u nismo išli tako daleko, naša je suradnja s arhivistima, bibliotekarima i nekim institucijama u zemlji neformalna, ali stalna i redovna. Također surađujemo i s nekim inozemnim informacijskim i dokumentacijskim društvima, najintenzivnije s francuskom sestrinskom udrugom *Association des professionnels de l'information et de la documentation*, ADBS. U suradnji s ADBS

došli smo i do ideje da se uključimo u sustav certificiranja informacijskih stručnjaka na EU razini. ADBS i druge nacionalne informacijske udruge unutar EU spoznali su da su promjene unutar informacijske djelatnosti vrlo intenzivne pa su mnogi informacijski stručnjaci stekli svoja informacijska stručna znanja tijekom svog rada te su samouci u informacijskom polju, a zvanja imaju iz drugih znanstvenih disciplina. Predloženi i u nekim zemljama EU već uvedeni sustav certificiranja uvodi u praksu da se po prihvaćenim stručnim standardima pojedinci mogu prijaviti za polaganje određenog stručnog ispita. Ispitne komisije postavljaju informacijske udruge. Nakon uspješno položenog rigoroznog stručnog ispita, kandidati dobivaju određeni certifikat koji vrijedi 3 godine, a u kojemu se formalizirano priznaju stručna znanja pojedinaca. Na taj način informacijske udruge žele izboriti određeni status svojim članovima u društvu u cjelini te potaknuti informacijske stručnjake na cjeloživotno učenje.

HID je na dobrom putu ostvarenja da u momentu kada Hrvatska uđe u EU i možda već i prije, bude pripremljena za ulazak u sustav, nazvan CERTIDOC.

Članstvo HID-a

Članovi HID-a prvenstveno su informacijski specijalisti, specijalni knjižničari, arhivisti. Povezuje ih želja za ostvarenjem ciljeva udruge na unapređivanju informacijske djelatnosti, ali i želja za umrežavanjem sa stručnjacima sličnih interesa radi razmjene informacija i znanja iz informacijske struke.

Na kraju

U biti kraja nema, a mi u HID-u imamo još mnogo raditi na započetim poslovima i u ostvarivanju postavljenih ciljeva. Slijedi nam pomlađivanje članstva, jer se štafeta što smo preuzeli od profesora Težaka mora predati novim pokoljenjima.

Suvremeni pristup znanstvenim informacijama u 1970-tim godinama²

Tibor Tóth

Profesor Težak bio mi je profesor na studiju kemije na PMF-u. Slušao sam kod njega Fizikalnu kemiju te kolegij Principi, metodika i tehnika znanstvenog rada. To i ne bi bilo spomena vrijedna činjenica da kasnije nije posebno utjecala na moju profesionalnu orijentaciju i životni put. Zaposlio me u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu (RC) nakon što sam magistrirao teorijsku kemiju i tražio posao početkom 1974. Ima li nekog značaja da sam počeo raditi baš prvog travnja?

Posao sam imao zahvaliti činjenici da sam već svoj diplomski rad pripremao još 1971. služeći se kompjuterom, ali i magistarsku radnju radio sam uglavnom na tada jako suvremenom kompjuteru novoosnovanog Sveučilišnog računskog centra, SRCE. Profesor (uglavnom smo profesora Težaka jednostavno zvali „profesor“, iako on nije bio svima u RC profesor, ja ću ga i u ovom tekstu samo tako zvati) upravo je trebao kemičara koji zna i programirati za ekipu koju je upravo oformio. U ekipi su bili osim mene kolega Ivan Rusan i Vjekoslav Pavić. Naša ekipa trebala je početi procesirati kemijske informacije s magnetskih vrpca na koje se RC pretplatio još 1972. godine. Profesor je bio pionir u tome u Jugoslaviji. INSPEC (područje elektrotehnike, fizike i sl.) počeo se nabavljati u ISKR u Ljubljani tek 1973., za što je bila zaslužna Vera Levovnik, a INIS (mirnodopsko korištenje nuklearne energije) počeo se nabavljati 1974. u Vinči kraj Beograda zaslugom profesora Miodraga Petrovića.

Profesor je nabavljao magnetne vrpce s kemijskim informacijama, ali 1972. naša sredina još nije bila spremna za takvo nešto. Tadašnji naši informatičari, kompjuteraši koristili su tadašnje kompjutere kao velike i brze računске (numeričke) strojeve, a ne za baratanje s tekstualnim podacima. Namjerno ne pišem sintagmu „baza podataka“, jer u to vrijeme nije se koristio taj termin nego termin „kompjuterom čitljive datoteke“ („*computer readable files*“).

Da se pozabavimo na kakve se kompjuterom čitljive datoteke pretplatio RC, odnosno profesor Težak, i to odmah na tri. Kao kemičar odabrao je kemijski sadržaj. Bile su to:

•**Chemical Titles (CT)** bio je jedan od pretplaćenih, sada bismo rekli baza podataka na magnetnim vrpcama. CT je imao i svoj tiskani oblik, ali sada već ne postoji na listi proizvoda Američkoga kemijskoga društva (*American Chemical Society*), odnosno *Chemical Abstracts Service*-a (CAS) niti u tiskanoj formi niti u obliku baza podataka. CT je donosio sadržaj 700 najvažnijih kemijskih časopisa iz čitavoga svijeta i to vrlo brzo – praktično istoga tjedna – nakon izlaska pojedinih brojeva časopisa iz tiska. Podaci su bili namijenjeni brzom informiranju korisnika o „tekućim sadržajima“ (imena autora, naslov rada, naziv časopisa, CODEN, i stranice od-do za svaki članak). Svaka dva tjedna stigla je jedna magnetna vrpca s najnovijim kemijskim sadržajima. CT je u tiskanom obliku startao 1960. i bio proizveden uz pomoć kompjutera, a CT na magnetskim vrpcama bio je lansiran 1965. godine.

•**CA Condensates (CACon)** bio je kondenzirani *Chemical Abstracts* (CA) na način da je predstavljao ekvivalent tiskanomu CA, osim što nije donosio i sažetke, niti detaljne indeksne pojmove iz općeg indeksa i indeksa kemijskih supstancija, nego samo bibliografsku referenciju i brzi tjedni indeks ključnih riječi. CACon se pojavio na tržištu 1968. godine, a **CA Search** pojavio tek 1976. godine. **CA Search** već je sadržavao i indeksne pojmove iz općeg indeksa i iz indeksa kemijskih supstancija. CACon se na isti način kao i tiskani CA pojavljivao tjedno, neparni su brojevi donosili referencije iz organske kemije i biokemije, a parni brojevi pokrivali ostala područja kemije. Na taj način dva broja CA i dvije vrpce CACon pokrili su dvotjednu produkciju znanstvenih radova kemičara čitavoga svijeta.

•**Chemical Abstracts Service Source Indeks (CASSI)** bio je i danas jest svojevrsni centralni katalog kemijskih publikacija nekih 400 važnijih kemijskih knjižnica svijeta. Na magnetnim vrpcama nabavljala se osnovna publikacija, katalog, i četiri dodatka godišnje. CASSI je vrlo važna publikacija jer pomaže locirati više od 12.000 kemijskih časopisa i mnogih drugih neregularnih kemijskih serijskih publikacija unatrag sve do početaka izlaska CA (1907.). Pretplata na CASSI na magnetskim vrpcama bila je u to vrijeme preuranjena. Ta baza podataka nije bila namijenjena za procesiranje svaka 3 mjeseca, kako je izlazila, nego smo je trebali u cijelosti (osnovno izdanje i tromjesečne dodatke) pohraniti na memorijske kapacitete Sveučilišnog računskog centra (SRCE) s direktnim pristupom i omogućiti korisnicima da sami

² Iz knjige: Đ. Težak i suradnici, Profesor – Božo Težak, lučonoša znanosti, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2007., Pogl. 11. str.248-255.

provjere lokaciju neke publikacije u knjižnicama svijeta u momentu kada su trebali neku publikaciju. Ali tada još informacijsko-komunikacijska infrastruktura, a niti UNIVAC stroj nisu mogli osigurati online pristup, pa smo CASSI morali ostaviti za bolja vremena. Opis CASSI danas se može pročitati na Web adresi CAS-a (<http://www.cas.org/PRINTED/cassi.html> (2006-10-12)).

Tih godina nije bilo tako lako doći do deviznih sredstava koje smo u RC-u trebali za pretplate na te znanstvene informacije na magnetnim vrpcama. Te je probleme s manje ili više uspjeha, katkad s određenim zakašnjenjima rješavao profesor na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu. Jedino su oni imali potrebna prava na tzv. „nerobne“ devize za potrebe inozemnih plaćanja. U praktičnoj realizaciji deviznih plaćanja profesor je imao svesrdnu pomoć gospođe Damiani iz našeg računovodstva, koja je znala odgovarajuće potpisnike rektorata za devizne doznake sačekati u zasjedi na ulici blizu njihovih mjesta stanovanja, i to u ranojutarnjim satima, kada su krenuli na posao. Jadni ljudi nisu imali izbora, potpisali su što im je gospođa Damiani podmetnula.

Zbog kašnjenja s uplatama nikad nismo imali problema; zbog toga *Chemical Abstracts Service* nikada nije prestao slati magnetske vrpce iz Ohio, U.S.A.; imali su razumijevanja za naše probleme devizne prirode, a vjerovali su da ćemo uvijek plaćati naše dugove. Vodeći ljudi u CAS-u poznavali su profesora, i to je bio jedan od razloga njihova povjerenja, a uz to Referalni centar bio je njihov veliki „potrošač“ jer smo nabavljali i mnoga druga izdanja CAS-a, počevši od tiskanog oblika *Chemical Abstractsa*, petogodišnjeg indeksa *Chemical Abstractsa*, kompletnog izdanja *Chemical Abstractsa* na mikrofilmu (od 1907. godine dalje), kompletnog izdanja *CA Registry system – Number section* i Centralnog kemijskog kataloga CASSI.

Od carinskih službenika uvijek smo imali straha kao i obični građani prilikom prelaska državne granice. Nije to nikakva naša specifičnost, imaju to i građani drugih zemalja naročito kada prenose koju kap više alkohola ili koju kutiju cigareta više od dopuštenog. Carinici zapravo samo rade svoj posao, za što su plaćeni.

Carinski problemi vezani uz dobivanje znanstvenih informacija na magnetskim vrpcama iz inozemstva bili su sasvim druge prirode. O toj robi carinici ništa nisu znali te takva roba nije bila nabrojena niti u carinskim tarifama. Naši dostavljači, koji su za RC dizali poštu, obično su trebali povesti sa sobom i nekoga od nas, a mi smo svakom cariniku svaki put iznova morali ispričati da su to časopisi, ali da su na nekonvencionalnom mediju. Neki su htjeli i vidjeti te zapise na magnetskim vrpcama svojim očima, ako su to „pravi“ časopisi.

Neki su nam carinici uredno vjerovali, a neki nisu i nisu htjeli predati pošiljku, pa smo morali hodočastiti na carinarnicu i više puta. Na taj je način pristizanje informacija bilo neredovito.

Konačno i taj problem uspjeli smo riješiti na interesantan i sustavan način.

Sredinom tih 1970tih godina na Zagrebačkoj televiziji imali su vrlo gledanu mozaik emisiju „Nedjeljom popodne“. Jedne je nedjelje u emisiji među ostalima bio gost i profesor Vladimir Stipetić u funkciji jednoga od delegata SR Hrvatske u Saveznoj skupštini u Beogradu, i to u Vijeću republika i pokrajina. On je tada pričao o promjenama u Carinskom zakonu i carinskim tarifama koje su bile u tijeku u to vrijeme u Saveznoj skupštini. To me potaknulo na akciju. Te večeri nazvao sam profesora Stipetića u njegov stan, predstavio sam se kao suradnik profesora Težaka i ispričao naše probleme s carinskom službom i njihovim nerazumnim postupcima naspram uvoza znanstvenih informacija na suvremenim magnetnim medijima. To što sam spomenuo profesora bilo je dovoljno da me sasluša i da mi predloži da mu na njegovu adresu u Beogradu pošaljem opis te problematike i da će on u svezi s time postaviti delegatsko pitanje Saveznoj vladi.

Nakon toga s profesorom smo pripremili pismeni materijal u kojem smo se pozvali na UNESCO-vu deklaraciju o slobodnom protoku znanstvenih informacija iz 1948., što je FNRJ ratificirala 1953. godine. Upozorili smo na činjenicu da nema razlike između znanstvenih informacija na papiru (časopisi, knjige, referativni časopisi, itd.) i identičnih informacija na mikrofilmskim i kompjuterski čitljivim magnetnim medijima.

Rezultat delegatskog pitanja i objašnjenje profesora Stipetića bio je pozitivan, ubrzo je izašao novi Carinski zakon i Carinske tarife u kojem su već taksativno bile navedene znanstvene informacije i na mikrofilmovima i na kompjuterski čitljivim medijima i to u slobodnom režimu, bez ikakve carine.

Nakon toga bilo je dovoljno da carinske činovnike upozorimo na odgovarajuće stavke iz Carinske tarife, pa da nam bez problema propuste tjedne pošiljke sa znanstvenim informacijama na nekonvencionalnim medijima.

Nakon osamostaljenja Republika Hrvatska u svoje je Carinske tarife preuzela dobru praksu iz sredine 1970tih u svezi prolaska znanstvenih informacija na nekonvencionalnim medijima preko državne granice.

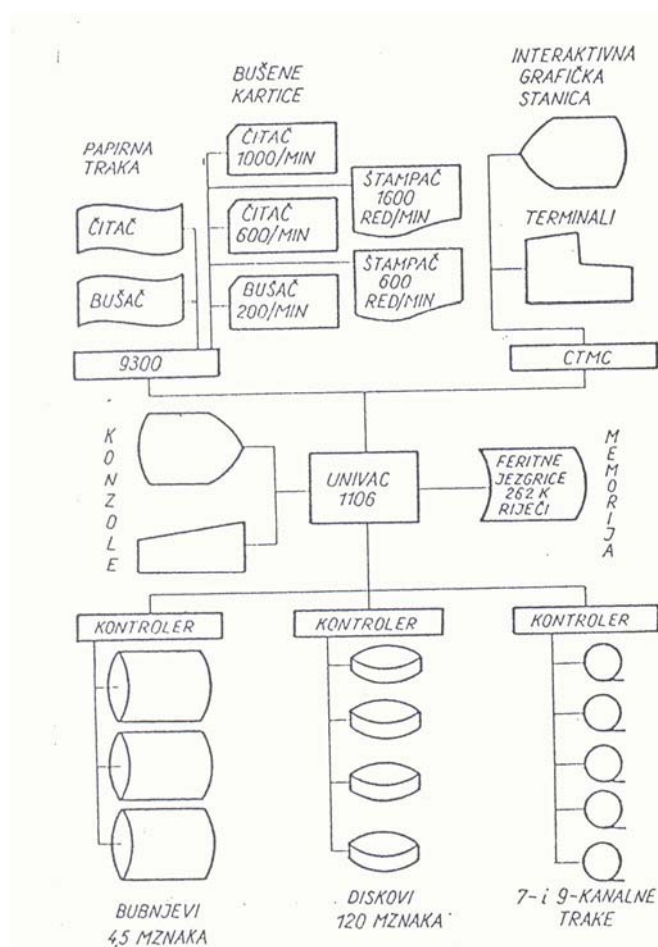
RC je u to vrijeme raspolagao samo s računalom HP2000E samo sa 16KB memorije i nije bio pogodan za procesiranje te količine tekstualnih podataka (bibliografskih zapisa) što smo dobivali na magnetnim vrpcama od CAS-a. Bilo je prirodno da smo se okrenuli Sveučilišnom računskom centru, SRCU. SRCE je bio osnovan 1971., a kada smo mi u proljeće 1974. započeli rad još je ta ustanova

bila na privremenoj lokaciji na Savskoj cesti, preko puta Studentskog centra. To je Rusanu i meni odgovaralo jer je fizički bilo blizu RC-u, jer smo uglavnom on i ja hodočastili dnevno i više puta u SRCE. Događalo se da smo u SRCU proveli ne samo radno vrijeme i popodne nego i cijele noći. Zašto? Imali smo silne probleme. Pristigle magnetne vrpce bile su pripremljene za obradu na IBM /360 *mainframe* računalima, a mi smo u SRCU imali na raspolaganju računalo UNIVAC 1100. Na magnetnim vrpcama bili su korišteni standardni ASCII-8 bitni kodovi (*Byte*), a UNIVAC je koristio 6 bitni FIELDATA kodni sustav (<http://www.wps.com/projects/codes/#FIELDATA> (2006-10-12)), a bili su pakirani u 36 bitne dugačke hardverske "riječi". Prije bilo kakve obrade informacija bilo je nužno sve ASCII kodove pretvoriti u FIELDATA kodove i strpati ih po 6 u UNIVAC-ove "riječi". Taj konverzijski problem prvenstveno je riješio kolega Rusan uz pomoć tadašnjih suradnika SRCA. Konverzijski je program bio pisan u Assembler jeziku.

Tek nakon uspješne obavljene konverzije uspjeli smo dobiti svakome razumljiv ispis sadržaja magnetnih vrpca, a ne samo oktalni ili binarni ispis.

Sasvim je razumljivo da se profesor svakodnevno zanimao za napredak posla i nestrpljivo čekao rezultate.

Za UNIVAC računala nije postojao gotov odgovarajući programski paket kao što je za IBM već tada bio na raspolaganju pod nazivom *Storage and Information Retrieval System*, STAIRS.

Slika 1. Konfiguracija privremenog izobrazbenog sistema UNIVAC 1106

A1 - 4

Uz jednostavnu kalkulaciju ubrzo smo spoznali i to da su memorijski kapaciteti SRCA premali za spremanje barem 3-5 godišta sadržaja magnetnih vrpca CACon. Magnetne vrpce CACon stizale su tjedno s oko 6.350 bibliografskih zapisa (u godinu dana oko 330.000 zapisa u to vrijeme (<http://www.cas.org/EO/casstats.pdf> (2006-09-19)), jedan zapis prosječno oko 1500 karaktera, pa je na jednoj vrpca bilo oko 9.525.000 karaktera (više od 9,5 MB). Za 1 godinu to iznosi $9,5 \times 52 = 494$ MB i za 5 godina = 2470 MB.

Konfiguracija UNIVAC 1106 u SRCU 1976. godine (s dozvolom Sveučilišnog računskog centra)

SRCE je tada raspolagalo sa nekoliko stotina MB kapaciteta, a mi nismo bili jedini korisnici te nismo mogli zauzeti sve kapacitete, a da i jesmo to nam ne bi bilo dovoljno. Ta činjenica primorala nas je da odustanemo od bilo kakvih ideja o retrospektivnim pretraživanjima kemijske literatura pa smo mogli razmišljati samo o selektivnoj diseminaciji informacija, SDI, odnosno pretraživanju uvijek najnovije pristigle magnetne vrpce s profilima korisnika. Tako smo paralelno s pisanjem programa za pretraživanje informacija skupljali i teme, profile korisnika iz cijele Jugoslavije. U tim profilima s pomoću ključnih riječi i logičkih operatora formalno smo opisali interes pojedinih korisnika za kemijske

informacije, odnosno za najnovijom kemijskom literaturom. Korisnici su dolazili već i zato što je profesor radio određeni „marketing“, tumačio na mnogim mjestima i sastancima o suvremenom pristupu znanstvenim informacijama.

Mi smo pisali program u FORTRAN jeziku (tada je bila aktualna verzija IV) za traženje korisničkih ključnih riječi u zapisima dobivenim nakon konverzije sadržaja magnetnih vrpca s IBM na UNIVAC sustav. Zašto FORTRAN? Jer smo mi taj jezik poznavali.

Moram spomenuti da je istovremeno, dok smo mi pionirski rješavali pretraživanje informacija uz pomoć kompjutera, naš kolega Miroslav Tuđman pisao program u COBOL jeziku za proizvodnju bibliotečnoga kataloga uz pomoć kompjutera. On je imao na raspolaganju IBM kompjuter, zahvaljujući dobronamjernosti Zagrebačke banke u Zagrebu. U tadašnjoj Jugoslaviji i to je bio pionirski posao.

Opet malo povijesti: nakon što je program bio napisan na papiru, to smo morali prenijeti na ulazni medij za računalo. Tada smo za to koristili Hollerith bušene kartice (<http://www.maxmon.com/punch1.htm> (2006-09-15)). Na svaku karticu upisali smo (ubušili) po jednu naredbu našeg programa. Cijeli program sastojao se od nekoliko tisuća takvih kartica. Takav smo program na karticama morali predati na recepciji SRCA, a s recepcije su programi išli u halu za obradu, gdje su operateri stavili kartice u čitač kartica. Nakon toga je „moćno“ računalo kompajlirao naš program, tj. pretvorio izvorni kod u objektni kod koji je potreban kod izvršavanja (egzekucije) svega što je u programu navedeno da računalo treba izvršiti. Obične prve verzije programa nisu prolazile proces kompajliranja, jer je kompajler našao razne sintaktične, ali i logičke greške. Kompajliranje je bio izvrsna pomoć u iterativnom postupku otklanjanja nekih grešaka iz naših programa. Za razliku od „običnih smrtnika“ izgradili smo dobre veze s osobljem SRCA, pa smo dnevno i više puta predavali naš uradak i brže stigli do programa ako je kompajler našao da je bez grešaka. Takav program bez grešaka nije značio da radi sve točno prema našoj zamisli. Za tu namjenu tada smo već nakon uspješnog kompajliranja stavili i test podatke. Normalno da ni taj dio nije funkcionirao odmah iz prve.

Konačno do kraja ljeta 1974. završili smo programe za CT i za CACon na toj razini da je sve funkcioniralo. Istina je da je obrada bila prilično spora, ali mi smo bili sretni da smo riješili naš problem te je samo još sve trebalo optimalizirati.

Početkom rujna pozvali su me u JNA. Tada je profesor dopisom pokušao zamoliti vojni odsjek da me ostave na miru do prosinca kada bismo obavili potrebnu optimizaciju u programu, ali iz ureda vojnog odsjeka izbacili su me zajedno s dopisom. Morao sam u JNA, odakle sam se vratio godinu dana nakon toga, tek krajem ljeta 1975. U međuvremenu moj je kolega Rusan napustio RC, ali je prije toga napravio veliku stvar – uspostavio je i ostavio mi terminalsku stanicu vezanu na SRCE. To je značilo „zbogom kartice“, i naše smo programe i podatke mogli upisivati online te upravljati procesom obrade, startati i vidjeti rezultat. To je bila dobra vijest, a loša je bila da sam ostao sam na tom poslu. Tek sam 1976. godine dobio nove suradnike, dipl. inženjera elektrotehnike Ištvana Baranya i tehničarku Vlatku Zagorec Čiček.

Nakon ustavnih promjena 1974. počele su i društvene reforme i kao gljive poslije kiše počele su se formirati Samoupravne interesne zajednice (SIZ) za sva društvena područja, od školstva, kulture, vodnoga gospodarstva, šumarstva, pa i za znanost. Profesor me poveo sa sobom već krajem 1975. i na osnivački sastanak Komisije za sustav znanstvenih informacija pri SIZ-u znanosti, koji je vodio profesor Gjuro Deželić. I to je pokazalo koliko je povjerenja imao moj direktor u relativno mladog suradnika. Komisija za sustav znanstvenih informacija ubrzo me delegirala kao predstavnika Hrvatske u međurepubličku/pokrajinsku komisiju za procesiranje znanstvenih informacija, gdje sam upoznao meni vrlo drage ljude iz drugih republika i pokrajina, jer su na primjeru Hrvatske i kod njih počeli već nabavljati znanstvene informacije na magnetnim vrpcama. Naš je posao bio da uskladimo djelatnosti i ne dupliramo nabave. Tako je bilo dogovoreno da smo unutar RC osnovali Specijalizirani informacijski centar za kemiju (SCK), dok u Sloveniji su imali elektrotehniku, u Vojvodini poljoprivredu, u Srbiji područje nuklearne energije, itd. Rad SCK od tada je unutar Republičke zajednice za znanstveni rad počela financirati SIZ II (kemija).

Polako smo imali sve riješeno, i carinski problem, i financiranje, i mjesto pod suncem u Jugoslaviji. Uz pomoć kolega iz SRCA, prvenstveno Lajosa Szivoczka i Grozdane Bogdanić, sasvim smo dovršili i optimalizaciju softvera za pretraživanje i redovito obrađivali tjedno oko 400 upita (profila) za korisnike širom Jugoslavije. Rezultate pretraživanja slali smo korisnicima poštom. Za financijsku podršku SCK, bio je vrlo zaslužan i već spomenuti profesor Gjuro Deželić, a i dr. Zlatko Kniewald, dugogodišnji tajnik Republičke zajednice za znanstveni rad Hrvatske, jer su podržavali napredne ideje profesora.

Profesor nije doživio 1984. godinu, kada smo prestali nabavljati magnetne vrpce i procesirati informacije na računalu SRCA, i krenuli u online pretraživanja, ne samo kemijskih nego i svih ostalih znanstvenih i poslovnih informacija. Tako smo iz SCK izrasli u prvi javni Online centar u Hrvatskoj. Sklopili smo ugovor s *European Space Agency – Information Retrieval Service* (Frascati, Italija), nakon toga s *Data Star* hostom (Bern, Švicarska), sa *STN International* hostom (Columbus, U.S.A. – Karlsruhe, Njemačka – *The Japan Science and Technology Corporation – JST*, Tokio, Japan), i na

kraju i s *DIALOG Information Service* (Santa Monica, U.S.A.). Siguran sam da bi profesor podržao taj naš potez, jer smo umjesto samo kemije sada imali na raspolaganju više od 1500 baza podataka, i umjesto samo selektivne diseminacije novih tjednih informacija, u online centru mogli smo raditi i retrospektivna pretraživanja.

Također sam siguran da smo bili na tragu njegovih ideja, kada smo još 1988. krenuli u nabavu *Science Citation Indexa* na CD-ROM mediju, kao prvi u tadašnjoj Jugoslaviji. No sigurno bi se čudio da smo imali poteškoća s nabavom čitača za CD-ROM, ne s našom Carinskom službom (to bi još možda i shvatio), nego s izvoznom dozvolom iz Velike Britanije. Izvoz te „strateške“ tehnologije u Jugoslaviju morao nam je ishoditi kod odgovarajućih organa Velike Britanije naš prijatelj u Londonu, Dragomir Dabanović.

Na kraju

Na kraju dužan sam napomenuti i činjenicu da bez profesora možda još dugo ne bih riješio ni svoj stambeni problem. Kao članica Sveučilišta u Zagrebu, imali smo mogućnost dobivanja određenih sredstava i za nabavu stanova iz zajedničkog fonda. Proces dodjele sredstava za moj stan 1977. već je bio u toku, kada su unutar neke relevantne komisije došli na ideju da RC i sveučilišni nakladnik Liber nisu fakulteti, pa te institucije treba izbaciti s liste potencijalnih korisnika stambenog fonda. Prvenstveno su se okomili na Liber, jer su oni po tada važećim regulama imali prava na veći broj stanova, ali su zahvatili i prava RC, kad su na sustavan način htjeli izbaciti sve institucije – članice Sveučilišta bez statusa fakulteta. Profesor je na Rektoratu istovremeno trčkarao s jednog važnog sastanka na drugi da bi meni spasio sredstva za stan i u tome je uspio. Bio je vizionar, znanstvenik, stručnjak, organizator, a prvenstveno ČOVJEK i ako je netko imao veliki utjecaj na moj daljnji život, na moje pogleda na svijet, na moju profesionalnu orijentaciju, onda je to bio profesor Težak.

Mr. sc. Tibor Tóth: Bibliografija radova

Ocjenski radovi:

T. Tóth, Računanje potencijalnih konstanti za tetraedrijske molekule metodom maksimalnog prekrivanja, Diplomski rad, PMF, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb 1971.

T. Tóth, Molekularna orbitalna teorija 5H-dibenz(a,d)cikloheptena i nekih njegovih heterocikličnih analoga, Magistarski rad, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb 1973.
(datum obrane 13.02.1974. Mentor: Leo Klasinc, 82 stranice, 10 slika, 13 tablica).

Knjiga:

T. Tóth, Online pretraživanje baza podataka, Zagreb, DRIP (Društvo za razvoj informacijske pismenosti), 1995. (ISBN 953-6363-05-4)

Članci u knjizi:

1. Tibor Tóth, Suvremeni pristup znanstvenim informacijama u 1970-tim godinama, članak u knjizi: Đ. Težak i suradnici, Profesor – Božo Težak, lučonoša znanosti, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2007., Pogl. 11. str.248-255.

2. Tibor Tóth, Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo na tragu Težakovih ideja, članak u knjizi: Đ. Težak i suradnici, Profesor – Božo Težak, lučonoša znanosti, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2007., Pogl. 15. str.354-359.

Znanstveni radovi (kemija):

1. T. Tóth, Leo Klasinc, Electronic Spectra and Conformation of Some Heterocyclic Derivates of 5H-Dibenzo(a,d)cycloheptene. *Z. Naturforsch. Teil A: Physik, Physikalische Chemie, Kosmophysik* 29 (1974) (9) 1371-1376.

2. T. Tóth, L. Klasinc, Electronic spectra and conformations of some heterocyclic derivatives of 5H-dibenzo(a,d)cycloheptene, *Zeitschrift für Naturforschung, Teil A: Physik, Physikalische Chemie, Kosmophysik* 29 (1974) (9) 1371-1376.

3. F. Kajfež, L. Klasinc, V. Šunjić, T. Tóth, Application of Photoelectron Spectroscopy to Biologically Active Molecules and Their Constituents, Part II. 1,4-Benzodiazepines, *Journal of Heterocyclic Chemistry* 12 (1975) (6) 1175-1178.

4. H. Güsten, L. Klasinc, T. Tóth, J. V. Knop, Photoelectron spectroscopy of heterocycles 5H-dibenzo(a,d)cycloheptane analogs, *Journal of Electron Spectroscopy and Related Phenomena* 8 (1976) 417-423.

Znanstveni i stručni radovi (informatologija):

1. T. Tóth, INFORMATIKA – 75, *Informatologia Yugoslavica* 7 (1-4) (1975) 133-134.

2. D. Boras, T. Tóth, III. Otvorena Internacionalna konferencija o opremi za rukovanje informacijama u znanosti i tehnologiji, Zagreb, 1976-10-22/23, *Informatologia Yugoslavica* 8 (1-4) (1976) 163.

3. T. Tóth, IV. Otvorena internacionalna konferencija o opremi za rukovanje informacijama u znanosti i tehnologiji, Zagreb, 1977-10-21/22, *Informatologia Yugoslavica* 9 (1-4) (1977) 181-183.

4. T. Tóth, 5. Otvorena internacionalna konferencija o opremi za rukovanje informacijama u znanosti i tehnologiji, Zagreb, 1978-10-20/21, *Informatologia Yugoslavica* 10 (1-4) (1978) 151-153.

5. N. Prelog, T. Tóth, Izvještaj s godišnje konferencije Međunarodnog instituta za komunikacije, Dubrovnik, 1978-09-10/15 *Informatologia Yugoslavica* 10 (1-4) (1978) 131-137.
6. T. Tóth, N. Pravdić, Naše znanstvene publikacije u sekundarnim publikacijama u svijetu. *Scientia Yugoslavica* 7 (1-2) (1981) 3-17.
7. T. Tóth, 8. Konferencija o opremi za rukovanje informacijama, Zagreb, 1981-10-16, *Informatologia Yugoslavica* 14 (1-2) (1982) 147.
8. N. Pravdić, V. Oluić-Vuković, T. Tóth: Bibliometric Analysis of Contributions by Scientists from Croatia (Yugoslavia) in the Field of Chemistry: Rank Frequency Distribution, *Kem. Ind.*, 31 (7) (1982) 351-356.
9. I. Barany, T. Tóth, Časopisi s područja zavarivanja - pretraživanje i dostupnost u SR Hrvatskoj. *Zavarivanje* 25 (1) (1982) 5-9.
10. D. Čukman, I. Barany, T. Tóth, Anketa o INDOK službama i specijalnim bibliotekama u SR Hrvatskoj - analiza stanja, *Informatologia Yugoslavica* 14 (3-4) (1982) 311-317.
11. V. Oluić-Vuković, T. Tóth, N. Pravdić, Analiza produktivnosti znanstvenih radnika SR Hrvatske na području kemije, *Kem. Ind.* 32 (5) (1983) 205-211.
12. N. Pravdić, V. Oluić-Vuković, T. Tóth, Navike kemičara iz SR Hrvatske u odabiranju časopisa za objavljivanje radova, *Kem. Ind.* 32 (5) (1983) 213-218.
13. Pregled baza podataka od interesa za znanost i tehnologiju u SFR Jugoslaviji '83, Pripremili i obradili: D. Boras, T. Tóth, N. Tudor-Šilović, Zagreb, Referalni centar Sveučilišta, 1983. (52 stranice).
14. N. Pravdić, T. Tóth, I. Barany, Selektivna diseminacija informacija kao osnova za identificiranje potrebnih znanstvenih i stručnih časopisa, *Kem. Ind.*, 34 (6) (1985) 405-412.
15. Z. Penava, J. Spaventi, A. Šlaus, T. Tóth, Identificiranje ključnih biblioteka u SRH kvantitativnom analizom fonda periodičnih publikacija ostručenog po UDK. *Bilten RZZR*, 8 (15) (1985) 119-136.
16. T. Tóth, Nove usluge specijaliziranog centra za kemiju (SCK) Referalnog centra Sveučilišta u Zagrebu. On-line pristup informacijama, *Informatologia Yugoslavica* 17 (3-4) (1985) 313.
17. N. Trinajstić, T. Tóth, Interakcija korisnika i sekundarnih izvora informacija prikazana na primjeru *Chemical Abstracts Service-a*. *Kem. Ind.*, 35 (1986) 527-550.
18. J. Kuljiš, Z. Penava, J. Spaventi, A. Šlaus, T. Tóth, Neke karakteristike časopisnog fonda u bibliotekama SR Hrvatske, *Informatologia Yugoslavica* 19 (1-2) (1987) 91-96.
19. I. Mihel, J. Stipanov, T. Šercar, T. Tóth, Scientific information system in Yugoslavia. Analysis of the present state. *IRCIHE Bulletin*, (ISSN 0351-0123), 14 (3-4) (1988) 34-38.
20. G. Bogdanić, T. Tóth, L. Szivoczka, B. Pašagić, [Primjer stvaranja literaturnog pregleda pretraživanjem tiskanih Chemical Abstracts izdanja](#), *Polimeri*. 9 (7-8) (1988) 188-190.
21. T. Tóth, Centar za online pretraživanje baza i banaka podataka (CPB) = Centre for Online Search of Databases (CSD). *Informatologia Yugoslavica*, 21 (1-2) (1989) 21-23.
22. Z. Bing, J. Gabre, T. Tóth, Full text baze podataka, *Informatologia Yugoslavica*, 22 (1-2) (1990) 67-69.
23. T. Tóth, Jugoslavia tudomanyos-muszaki informacios rendszere. *Tudomanyos muszaki tajekoztatas*, 37 (2) (1990) 51-53.
24. T. Tóth, Informacijski servisi - Centar za online pretraživanje baza i banaka podataka (CPB) pri Institutu informacijskih znanosti - Zagreb. *Informatika*, 15-19 (1991).

25. T. Tóth, B. Pašagić, Z. Dragčević, Baze podataka za znanstveno područje tekstilne i odjevne tehnologije, *Tekstil*, 41 (9) (1992) 445-449.
26. V. Jadrijević, T. Tóth, I. Fischer-Palković, Baze podataka iz područja geoznanosti, *Geofizika*, 9 (1992) 133-150.
27. T. Tóth, Baze podataka i poslovanje, *Infortrend*, 1/8 (1992) 28-31.
28. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 24 (2) (1992) 82-83.
29. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 24 (3-4) (1992) 147-149.
30. T. Tóth, J. Kniewald: Metodika znanstvenog rada, Multigraf, Zagreb, 1993., (Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu – Manualia Universitytis studiorum Zagrebiensis) (ISBN 953-6060-01-9), Recenzija, *Informatologia* 25 (3-4) (1993) 77-79.
31. I. Temmer, T. Tóth, Baze podataka kao izvori informacija, *Agronomski glasnik* 55 (1-2) (1993) 81-87.
32. I. Mihalić, T. Tóth, Baze podataka u naftnoj industriji, *Nafta* 44 (3) (1993) 181-187.
33. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 25 (1-2) (1993) 38-40.
34. T. Tóth, Baze podataka *online* ili na CD-ROM mediju, *Infortrend* 13/8 (1993) 40-43.
35. K. Vitković, Z. Bing, T. Tóth, Izvori informacija u veterini, *Veterinarska stanica* 25 (1) (1994) 27-36.
36. K. Vitković, Z. Bing, T. Tóth, Baze podataka iz područja biomedicine na CD-ROM mediju, *Medicus* 3 (1) (1994) 71-83.
37. T. Tóth, Evaluacija baza podataka, *Infortrend* 25/8 (1994) 34-42.
38. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 26 (1-2) (1994) 49-54.
39. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 26 (3-4) (1994) 92-94.
40. T. Tóth, Baze podataka na CD-ROM mediju: područje polimera, *Polimeri* 16 (4) (1995) 152-157.
41. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 27 (1-2) (1995) 44-48.
42. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 27 (3-4) (1995) 87-89.
43. T. Tóth, Sajam online/CD-ROM informacija, *Infortrend* 30/1 (1995) 24-25.
44. T. Tóth, Elementi kompetitivne inteligencije: Kompanijski izvori informacija, *Infortrend* 37/8 (1995) 42-45.
45. T. Tóth, Mûanyag témájú adatbázisok CD-ROM hordozókon, *Mûanyag és Gumi* 33 (11) (1996) 317-323.
46. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 28 (1-2) (1996) 77-80.
47. T. Tóth: Čega još danas nema u bazama podataka, *Infortrend* 49/8 (1996) 56-62.
48. T. Tóth, Odgovor hostova na izazov interneta, *Infortrend* 62/9 (1997) 42-45.
49. T. Tóth, *Chemical Abstracts Service* izvor kemijskih informacija danas, *Kem. Ind.*, 47 (7-8) (1998) 265-274.
50. T. Tóth, Patentne informacije i baze podataka, *Infortrend* 74/9 (1998) 70-74.
51. T. Tóth, Vijesti iz svijeta baza podataka, *Informatologia* 31 (3-4) (1998) 222-226.

52. T. Tóth, Biblioteke bez papira. *Infortrend*, 80/1999 (1999) 56-57, 72-75.
53. T. Tóth, Što će nam informacijski stručnjaci u Internet svijetu? *Infortrend* 81/1999 (1999) 70-74.
54. T. Tóth, S. Katanec-Franković, Searching CPlus: A Cost Analysis, *Online* 23 (1999) 34-38.
55. T. Tóth, Liječnici i Internet. *Medicus*, 9 (1) (2000) 119-126.
(Dijelove tog članka uz dozvolu *Medicusa* objavljuje *Novi list* iz Rijeke u tjednom prilogu 'Zdrav život').
56. T. Tóth, Dostupnost kemijskih informacija u internet eri. *Kem. Ind.*, 49 (6) (2000) 249-264.
57. T. Tóth, "Getting the Chemistry Right: Dreams of the Perfect Database." *EContent*, 23 (5) (2000) 44-46, 48-50. (Članak je prenio i *Reuters Business Briefing*)
58. T. Tóth, B. Pašagić, Z. Dragčević, [Baze podataka za znanstveno područje tekstilne i odjevne tehnologije](#), *Tekstil* 41 (9) (1992.) 445-449.
59. T. Tóth, [Podjela informacija po vrsti na primarne, sekundarne i tercijarne](#), Zagreb 2002-12-12
<http://www.hidd.hr/articles/podjela_informacija.php> (2009-11-19).
Link: portal e-biltena *HID-Droblilica* 'Otvorena informacijska enciklopedija'
<<http://www.hidd.hr/enciklopedija1.php>> (2009-11-19).
60. T. Tóth, [Indeksiranost, referiranost, citiranost - razjašnjenje pojmova](#), Zagreb 2003-06-06,
<http://www.hidd.hr/articles/index_ref_cit.php> (2009-11-19).
Link: portal e-biltena *HID-Droblilica* 'Otvorena informacijska enciklopedija'
<<http://www.hidd.hr/enciklopedija1.php>> (2009-11-19).
61. T. Tóth, [Elementi za evaluaciju bibliografskih baza podataka](#), Zagreb 2003-05-27, <http://www.hidd.hr/articles/biblio_baze.php> (2009-11-19).
Link: portal e-biltena *HID-Droblilica* 'Otvorena informacijska enciklopedija'
<<http://www.hidd.hr/enciklopedija1.php>> (2009-11-19).
62. D. Jelić, T. Tóth, D. Verbanac, [Macromolecular Databases – a background of bioinformatics](#), *Food technology and biotechnology* 41 (3) (2003) 259-267.
63. T. Tóth, [Centralni portal znanstvenih časopisa Hrvatske - HRČAK](#)
Kem. Ind., 55 (3) (2006) 143-145. (Ostalo)
64. T. Tóth, HRČAK - središnji internetski portal znanstvenih časopisa Hrvatske, *Polimeri* 26 (4) (2006) 212-214. (vijesti)
65. T. Tóth, [Iz naših knjižnica: HRČAK poslije godinu dana](#) (Ostalo) *Kem. Ind.*, 56 (9) (2007) (Ostalo)

Radovi u Zbornicima i referati na kongresima:

1. Tibor Tóth, Leo Klasinc: Spektralne karakteristike nekih heterocikličkih derivata dibenz(a,d)cikloheptatriena, Zbornik sažetaka *Sastanak kemičara Hrvatske*, Zagreb, 14.-16.02.1973.
2. T. Tóth, Znanstveno-tehničke informacije na području kemije: Specijalizirani centar za kemiju u Zagrebu, Zbornik radova 7. jugoslavenskog savjetovanja o informacionim sistemima 1978., str. 71-77. (7. Jugoslavensko savjetovanje o informacionim sistemima; Seminar o naučno-tehničkim informacijama i INDOK delatnosti, Beograd, 1978.)
3. H. Güsten, L. Klasinc, J.V. Knop, T. Tóth, Photoelectron Spectroscopy of Heterocycles 5H-dibenzo(a,d)cycloheptene Analogs. 10. *Symposium fur theoretische Chemie*. Semmering, Austria, 10.-12. 6.1974.
4. V. Pavić, I. Rusan, T. Tóth: Selektivna diseminacija naučnotehničkih informacija s područja kemijskih i poljoprivrednih znanosti, *Društveni aspekti komunikacija i informacija*, Zagreb, 20.10.1974. (3 stranice)

5. T. Tóth, L. Klasinc, Elektronska struktura heterocikličkih analoga 5H-dibenzo(a,d)cikloheptena, Zbornik sažetaka *Sastanak kemičara Hrvatske*, Zagreb 12.-14.02.1975.
6. T. Tóth, J. Spaventi, Pronalaženje relevantnih izvora znanstveno-tehničkih informacija. 4. *Ovorena internacionalna konferencija o opremi za rukovanje informacijama u znanosti i tehnologiji*, Zagreb, 21.-22.10.1977. (5 stranica)
7. T. Tóth, Nekonvencionalne publikacije i njihov uvozni tretman prema carinskom zakonu, 4. *Ovorena internacionalna konferencija o opremi za rukovanje informacijama u znanosti i tehnologiji*, Zagreb, 21.-22.10.1977. (3 stranice)
8. T. Tóth, Znanstveno-tehničke informacije na području kemije; Specijalizirani centar za kemiju u Zagrebu, VII *Jugoslovensko savetovanje o informacionim sistemima, Seminar o naučno-tehničkim informacijama i INDOK delatnosti*. Beograd 18.-19.5.1978. str. 71-77.
9. I. Barany, J. Spaventi, T. Tóth, Odnos referalnih centara, INDOK službi i NSB, 5. *Ovorena internacionalna konferencija o opremi za rukovanje informacijama u znanosti i tehnologiji*, Zagreb, listopad 1978. (6 stranica)
10. T. Tóth, Iskustva Specijaliziranog centra za kemiju pri Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu, *Mašindok 80. Savetovanje o mogućnostima suradnje na području informaciono-dokumentacione delatnosti u mašinstvu SFRJ*, Ljubljana, 5.-6.3.1980. str. 1-7.
11. N. Prelog, T. Šercar, T. Tóth, Referalni centar za znanstvene i tehnološke informacije, *Savjetovanje "Bibliotečno-informacijski sistem u znanstveno-istraživačkoj djelatnosti"*, Zagreb 15.-16.12.1980. (4 stranice)
12. T. Tóth, N. Pravdić, Apsorpcija naših znanstvenih publikacija u sekundarnim publikacijama u svijetu. 7. *savjetovanje o naučnim i stručnim publikacijama i polupublikacijama*. Zagreb, 15.-16.10.1988. (poster)
13. T. Tóth, L. Szivovicsa, G. Bogdanić, S. Grmek, Procesiranje baze kemijskih bibliografskih podataka, Zbornik radova, III *Međunarodni simpozij "Kompjuter na sveučilištu"*, Cavtat, 1981. str. 228/1-6.
14. P. Nevenka, V. Oluić-Vuković, T. Tóth, Izbor časopisa za objavljivanje rezultata znanstvenoistraživačkog rada. II. Bibliometrijska analiza radova kemičara iz SR Hrvatske objavljenih u časopisima u razdoblju 1971-1978., 8. *savjetovanje o naučnim i stručnim publikacijama i polupublikacijama*. Zagreb, 14.-15.10. 1981. (poster).
15. T. Tóth, Trenutne mogućnosti pretraživanja *Chemical Abstracts* pomoću kompjutera u Zagrebu. *Savjetovanje o informatici u kemiji*, DITH, Zagreb, 1981-04-22.
16. Tibor Tóth, Sostojba na sistemot na naučnite i tehnološkite informacii vo Socialističkata republika Hrvatska, Zbornik na *trudovi "Sovetuvanje za stepenot na organizacijata i koristenjeto na naučnite informacii vo SR Makedonija"*, Skopje 1982., str. 189-197.
17. T. Tóth, I. Baranj, Baza podataka *Chemical Industry Notes* (CIN), II. *Savjetovanje SITH o informacijskim sustavima u tehnološkom razvoju "Banke tehnoloških podataka"*, Brijuni 17.-19.10.1984. SITH, Zagreb, 1984., str. 173-181.
18. T. Tóth, Procesiranje znanstveno tehnoloških informacija u SFRJ, *Pre-seminar "Informacijska politika i realizacija programa UNISIST u SFR Jugoslaviji"*, Dubrovnik 18.-19.5.1984.
19. N. Trinajstić, T. Tóth, Interakcija korisnika i sekundarnih izvora informacija prikazana na primjeru *Chemical Abstracts Service-a*, 11. *savjetovanje o naučnim i stručnim publikacijama i polupublikacijama*, Zagreb, 22.- 23.10.1985. (referat).
20. N. Pravdić Tibor Tóth, A Ribarović, Brzina i iscrpnost prenošenja informacija iz domaćih časopisa u svjetske sekundarne publikacije, 11. *savjetovanje o naučnim i stručnim publikacijama i polupublikacijama*. Zagreb, 22.-23.10.1985. (poster).

21. T. Tóth, Online (ne)dostupnost domaćih baza podataka, *Zbornik referatov 2. jugoslovensko posvetovanje "Razvoj univerzitetskih informacijskih sistemov ob podpori sodobne informacijske tehnologije"*, Maribor 11-13.11.1987., Univerza v Mariboru, Maribor, 1988, str. 54-61.
22. T. Tóth, Online dostupan višjejezični terminološki rečnik. Zbornik sažetaka, 3. simpozij suradnika *Sistema biomedicinskih naučnih informacija "Znanstveno informiranje u biomedicini"* Zagreb, 9.-10.11.1989.
23. T. Šercar, O. Topčagić, T. Tóth, Specialized systems for scientific and technological information, *Proceedings of the 12th International Symposium "Computer at the university"*, Cavtat, 12.5.1990. str. 1.-6.
24. T. Tóth, Baze podataka kao online dostupni izvori informacija, *Informacijski centar poduzeća, Zbornik referata savjetovanja*. (Zagreb, 16.-17.10.1990), Zavod za informatiku Republike Hrvatske, Zagreb, 1990. str. 11.1-11.6.
25. N. Tudor-Šilović, M. Tuđman, T. Tóth, J. Gabre, Information manpower and the knowledge industry in Yugoslavia: ideology and reality, *Proceedings (Ed.: B. Cronin and N. Tudor-Šilović) of the international conference, Dubrovnik, 29.5.-3.6.1989, The knowledge industries levers of economic and social development in the 1990s*. Aslib, London 1990. pp. 115-126.
26. T. Tóth, Znanstveni časopisi u online dostupnim bazama podataka, *Tretiranje znan. in strok. publ. v online dostupnih bazah podataka za znanost in tehnologijo* (ur. T. Šercar), *14. Posvetovanje o znanstvenih in strokovnih publikacijah in polupublikacijah*, Maribor, 16.-18.12.1991., Maribor, IZUM, 1991. str. 93-104. (pozvano predavanje)
27. K. Vitković, Z. Bing, T. Tóth, CD-ROM baze podataka iz područja medicine. *Medicinska informatika – 93, Zbornik radova I. simpozija HDMI* (ur. J. Kern, S. Tonković, M. Hercigonya Szekeres, B. Golec), *Medicinska informatika 93 - I. simpozij Hrvatskog društva za medicinsku informatiku*, Zagreb, 21.-22.10.1993., str. 203. (sažetak)
28. K. Vitković, Z. Bing, T. Tóth, Izvori informacija u veterini. Zbornik sažetaka radova (ur. Đ. Sulimanović), *Veterinarska znanost i struka - znanstveno stručni sastanak*, Zagreb, 24.-25.06.1993., str. 29. (sažetak)
29. V. Balać, Lj. Ivanišević, T. Tóth, Tendencije u farmaceutskoj industriji na temelju analize informacija iz baze podataka "Pharmaprojects". (Poster) *Prvi hrvatski kongres farmacije*, Zagreb, 5.-7.6.1996., str. 171. (sažetak)
30. V. Balać, Z. Bing, T. Tóth, Poredbena analiza baza podataka s razvojnim projektima farmaceutske industrije. (Poster) *Prvi hrvatski kongres farmacije*, Zagreb, Hrvatska, 5.-7.6.1996., str. 170. (sažetak)
31. T. Tóth, Suvremene tehnike pronalaženja znanstvenih, stručnih i poslovnih informacija, *Prvi hrvatski kongres farmacije*, Zagreb, Hrvatska, 5.-7.6.1996., str. 64. (sažetak)
32. T. Tóth, Nuspojave novih medija u informacijskoj djelatnosti, Zbornik radova (Ed. P. Novosel) *II. znanstveni skup (Zagreb, 4.4.2000.) Novi mediji*, HINA, Zagreb, 2000. str. 109-124.
33. T. Tóth, Od hostova do web servera: jesu li nam informacije dostupnije danas nego jučer? Zbornik radova (Ed. J. Stipanov) konferencije *CROinfo2000: Upravljanje informacijama u gospodarstvu i znanosti*, Dubrovnik, 16.-18. 10.2000., NSK, Zagreb 2000. str. 160-173.
34. T. Tóth, [Od hostova do web servera: jesu li nam informacije dostupnije danas nego jučer?](#) Zbornik radova konferencije "Upravljanje informacijama u gospodarstvu i znanosti" (*Information management in industry and science*) *CROinfo 2000, Dubrovnik, 16.-18. 10. 2000.* ISBN 953600089X), J. Stipanov (ur.), Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica i Pliva, 2000. str. 160-173. (plenarno predavanje, objavljeni rad)

35. T. Tóth, M. Softa, [Put do virtualne knjižnice u kompanijskom okruženju](#), *Zbornik radova konferencije 'Upravljanje informacijama u gospodarstvu i znanosti' (Information management in industry and science) CROinfo 2001, Dubrovnik, 22.- 24.11.2001.* (ISBN 9536000989), J. Stipanov (ur.), Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2001. str. 122-133. (plenarno predavanje, objavljeni rad)
36. R. Spaventi, K. Šiber-Makar, T. Tóth, [Knowledge management strategy in PLIVA](#), *Knowledge management: conference proceedings, CROinfo 2003*, Zagreb, 8.-10.5.2003, (ISBN 9535000055) J. Stipanov (ur.), Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2003. str. 6-15. (pozvano predavanje, objavljeni rad)
37. T. Tóth, S. Konjević, [Water: Open Access Information Sources](#), *Open Waters - Open Sources*, S. Konjević, M. Mayer, J. Haspeslagh (ur.), Zagreb, Ruđer Bošković Institute, 2006. 181-185. (poster, objavljeni rad)
38. Z. Banić Tomišić, T. Tóth, How to Know What Your Company Really Knows and Make the Best Use of It – PLIVA's Experiences in Information and Knowledge Management, *CROinfo2006 – 6th Information and Knowledge Management Conference*, Poreč, 11–13.10.2006.
39. T. Tóth, *Zajednice prakse (Communities of Practice, CoP)*, *CROinfo2008 Discovery Shop "Znanje, učenje i inovativnost – ljudski potencijali i poslovna uspješnost"*, 16.-17.10.2008. (predavanje) (predavanje održano također 10.12.2008. na Institutu Ruđer Bošković)
40. S. Špiranec, T. Tóth, M. Banek Zorica. Information literacy in the academic context: global trends and local issues. *INFuture2009: Digital resources and knowledge sharing* (ed. by Hrvoje Stančić et al.). Zagreb, 2009. Str. 387-397. (predavanje, objavljeni rad)

Studije/Elaborati:

1. Program razvoja sistema naučnih i tehnoloških informacija u Jugoslaviji do 2000. godine s planskim elementima do 1990. godine. Institut za informatiku "Mihajlo Petrović - Alas", Vinča (1988). (grupa autora iz svih R/P, iz R. Hrvatske: I. Mihel, T. Šercar, N. Prelog, T. Tóth, J. Stipanov i M. Tuđman).
2. I. Mihel, Tvrtko Šercar, Josip Stipanov, Tibor Tóth, i dr., Studija izvodljivosti Programa sistema naučnih i tehnoloških informacija Jugoslavije do 2000. godine. Referalni centar Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 1988.
3. T. Seljak, T. Šercar, T. Tóth, J. Stipanov, G. Popović, M. Živković, A. Urbajs, A. Selčan, B. Zebec, O. Topčagić, I. Mihel, Idejni projekt sistema naučnih i tehnoloških informacija Jugoslavije do 1991. godine (I faza izgradnje). RCUM - Generalni izvođač izgradnje SNTIJ. Maribor, septembar 1989.
4. T. Tóth, Analiza baz podataka, ki jih gradijo ali nudijo knjižnice/informacijski centri v Republiki Sloveniji, katerih dejavnost sofinancira Ministarstvo za znanost in tehnologijo. Depo ustanova: Univerzitetni institut informacijskih znanosti IZUM, Maribor. Naručitelj: Univerzitetni institut informacijskih znanosti IZUM, Maribor, 1992. (326 stranica).
5. T. Tóth, Ocenjevanje kvalitete baz podatkov, pp 44-49. In Justin B. (voditelj projekta), INFORS Informacijski sistem informacijskih resursov v Sloveniji, Ljubljana 1994. Depo ustanova: Univerzitetni institut informacijskih znanosti IZUM, Maribor, 1994, 50 str. + Anex 1-20. Naručitelj: Univerzitetni institut informacijskih znanosti IZUM, Maribor.
6. T. Tóth, (voditelj projekta), V. Gržetić, A. Ribarović, I. Mihalić, J. Stojanovski, M. Godec, Z. Bing, K. Vitković, J. Gabre, I. Fischer-Palković, V. Jadrijević, I. Temmer, B. Pašagić (članovi projektneog tima), *Projektni zadatak 5-11-139. Informacijski sustav prirodnih i tehničkih znanosti: ISPTZ*. Institut informacijskih znanosti, Zagreb 1994. str. 482 + prilozii.
7. T. Tóth, M. Softa, On the Road to Virtual Library in a Croatia, *CROinfo2005 – Knowledge Management Workshop*, Zagreb, 13.5.2005.

Priredila Đurđica Težak

Karácsony

Endre Ady
(1877-1919)
mađarski pjesnik

Ma tán a béke ünnepelne,
A Messiásnak volna napja,
Ma mennyé kén' a földnek válni,
Hogy megváltóját befogadja.
Ma úgy kén', hogy egymást öleljék
Szívükre mind az emberek -
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagy beteg...

Kihűlt a szív, elszállt a lélek,
A vágó, a láng csupán a testé;
Heródes minden földi nagyság,
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozza világra jöttét -
Beteg a világ, nagy beteg...

Ember ember ellen csatázik,
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dőlt a Messiás háza,
Tanítása, erkölcse veszve...
Oh, de hogy állattá süllyedjen,
Kinek lelke volt, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, nagy beteg!...

[23.12.1899.]

Božić

Na ovaj bi dan blagdan mira
trebao biti, Mesije dan,
Zemlji valja postati nebom
da spasitelja dočeka svog.
Valjalo bi da jedni druge
svi ljudi k srcu prigrle -
al' nema hvale, nema mira,
Boluje svijet, o, boluje...

Mrzla srca, prhnule duše,
žudnja i plam tek su puteni;
vlast je zemaljska Herodova
a križ je dom svakoje istini.
Čovjek samog sebe izgubi,
jer kroz leću nebo gleda,
dolazak na svijet mu proklinje -
Boluje svijet, o, boluje...

Čovjek protiv čovjeka usta',
nema ideala jedinstva,
kuća se sruši mesijanska,
nestalog morala, nauka...
Al' da, oh, na zvijer spadne onaj
tko im'o je dušu, to ne!...
Bože, šalji Mesiju novog:
Boluje svijet, o, boluje...

Prevela: Lea Kovács

*Svim čitateljima i članovima HHD-a želimo
Sretan Božić i Novu 2010. godinu!*

HID-Drobnica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: † mr.sc.Tibor Tóth, dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, mr.sc.Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš

HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285